

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันการพลศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติ และแนวทางการบริหารตาม พรบ. สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548
2. ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษาปี พ.ศ. 2550 - 2555
3. แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
4. สรุปการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา
5. แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา และการจัดการ
6. การบริหารสถาบันการพลศึกษา
 - 6.1 การกำหนดนโยบาย ปรัชญา วิสัยทัศน์
 - 6.2 โครงสร้างการบริหาร
 - 6.3 ภารกิจ
 - 6.4 กลไกการขับเคลื่อนองค์กร
 - 6.5 การประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา
7. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
8. การวิจัยเชิงอนาคต (Ethnographic Delphi Future Research - EDFR)
9. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions)
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติ และแนวทางการบริหารตาม พรบ. สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548

ประวัติกรมพลศึกษา

กรมพลศึกษาได้ดำเนินการผลิตครูพลศึกษามาเป็นเวลานาน โดยรับโอนโรงเรียนพลศึกษากลางมาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเรื่อยมา จนได้มีการจัดตั้ง “วิทยาลัยพลศึกษา” ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2496 เพื่อดำเนินการสอน

ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูงพลศึกษา) และตั้ง “โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย” ขึ้นในปีการศึกษา 2501 เพื่อดำเนินการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ. พลานามัย) ต่อมาได้ยุบเลิกโรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัยในปี พ.ศ. 2512 และได้ขยายหลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษาเป็นระดับปริญญาตรี โดยเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา แต่ยังคงดำเนินการ โดยกรมพลศึกษา และใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา” ในปี พ.ศ. 2514 ได้ยุติการดำเนินการวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนกลาง และโอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาไปให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาดำเนินการต่อไป กรมพลศึกษาได้เปิดดำเนินการผลิตครูพลศึกษาในส่วนภูมิภาคโดยเริ่มเปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่” ขึ้นเป็นแห่งแรกต่อมาในปี พ.ศ. 2515 เปิด “วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม” เป็นแห่งที่สอง และมีการเปิดเพิ่มขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ เรื่อยมาจนกระทั่งมีวิทยาลัยพลศึกษารวม 17 แห่ง เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายบรรจุข้าราชการครูจากผู้ที่มิวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ ทำให้กรมพลศึกษาเริ่มหาแนวทางยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาให้สามารถเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี โดยในระยะแรกได้จัดทำโครงการร่วมมือทางวิชาการกับกรมการฝึกหัดครูให้วิทยาลัยครูรับวิทยาลัยพลศึกษาเข้าสมทบทางวิชาการ เพื่อเปิดสอนระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 ในขณะเดียวกันก็พยายามหาแนวทางที่จะเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรีด้วยตนเอง จนได้มีการร่างพระราชบัญญัติเพื่อยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นเป็นสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว ในปี พ.ศ. 2538 และใช้ชื่อ “ร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล” กรมพลศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลตามลำดับขั้นตอนพร้อม ๆ กับที่กรมอาชีวศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และกรมศิลปากรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันพัฒนศิลป์ ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ แต่เนื่องจากสาเหตุบางประการกรมพลศึกษาได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลกลับมาพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ทันเวลา เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรหมดอายุลงจึงได้นำร่างพระราช บัญญัติสถาบันกาญจนมงคลมาเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนใหม่อีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่แล้วโดยมีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 111/2541 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลเพื่อพิจารณาทบทวนแก้ไขปรับปรุงเนื้อหารายละเอียดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์เพื่อเสนอกระทรวงศึกษาธิการอีกครั้งหนึ่ง และได้มีการจัดทำแผนพัฒนากรมพลศึกษาสำหรับปีงบประมาณ 2542 และ 2543 โดยเป้าหมายประการหนึ่ง คือ การพัฒนาวิทยาลัยพลศึกษาให้เป็นสถาบันกาญจนมงคล ต่อมาได้มีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 2180/2541 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการสถาบันกาญจนมงคล เพื่อวางแผนปฏิบัติการติดตามงานประสาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมเอกสาร เพื่อนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ซึ่งได้ดำเนินการเตรียมการในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมการด้านหลักสูตร โดยมีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 614/2542 เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดโครงสร้างหน่วยงานทางการศึกษาขึ้นใหม่ กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าน่าจะยกฐานะวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นเป็น สถาบันกาญจนมงคล โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กรมพลศึกษาจึงได้ดำเนินการปรับร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคล เป็นพระราชกฤษฎีกา และนำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณากระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ สป 416/2543 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองร่างพระราชกฤษฎีกาสถาบันกาญจนมงคล เพื่อเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป แต่เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนแล้วสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการนี้ไม่สามารถตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนกลับมาเป็นร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถนำเสนอได้ทันเนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรได้หมดอายุลงในปลายปี พ.ศ. 2543 กรมพลศึกษายังคงมีความพยายามอย่างต่อเนื่อง ที่จะผลักดันวิทยาลัยพลศึกษาให้เป็นสถาบันการศึกษาระดับปริญญา โดยได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรมพลศึกษา และมีความเห็นว่าควรเปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันการพลศึกษา” ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ได้มีคำสั่งกรมพลศึกษาที่ 136/2544 แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติ สถาบันการพลศึกษา เพื่อดำเนินการต่อไป คณะกรรมการได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบันกาญจนมงคลมาพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และได้นำเสนอต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานประมาณ คณะอนุกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการกักตัก สภาผู้แทนราษฎรมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาขึ้นคณะหนึ่ง และได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นอีกคณะหนึ่งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2545 เพื่อช่วยในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ หลังจากทีคณะอนุกรรมการได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้วได้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการการกักตักสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบ และให้กรรมการที่เป็นสมาชิกพรรคต่าง ๆ นำเสนอต่อพรรคเพื่อพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในนามของแต่ละพรรคต่อไป ซึ่งต่อมาได้มีพรรคต่าง ๆ นำเสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรรวม 3 พรรค คือ พรรค

ประชาธิปไตย พรรคชาติไทยพัฒนา และพรรคชาติพัฒนา คณะกรรมการร่างฯ ได้นำเสนอ
 ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา เพื่อ
 พิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา (นายสนธยา
 คุณปลื้ม) ได้ให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ส่งเรื่อง
 ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีครั้งที่ 4 เพื่อพิจารณาก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุม
 คณะรัฐมนตรีคณะกรรมการร่างฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าชี้แจง และตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ
 กฤษฎีกา จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในการประชุม
 คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสถาบัน
 การพลศึกษา และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณารายละเอียดก่อนเสนอเข้าสู่
 สภาผู้แทนราษฎรต่อไป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มอบให้คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะ
 ที่ 8 ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2546
 โดยคณะกรรมการร่างฯ ได้ส่งตัวแทนเข้าชี้แจง และตอบข้อซักถามของคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ในการประชุมทุกครั้งจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อย และส่งสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอ
 ต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุเรื่องร่างพระราชบัญญัติสถาบัน
 การพลศึกษาเข้าวาระการประชุมในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2547 ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์
 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
 พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาเพื่อพิจารณาในรายละเอียด จนกระทั่งพิจารณา
 เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรได้ปิดสมัยประชุม
 สามัญในวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 จึงต้องรอนำเข้าวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดมา
 สภาผู้แทนราษฎรได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในวาระ 2 และวาระ 3
 ในวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์ (286 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง) เห็นชอบ
 ในร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา และให้ส่งวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป วุฒิสภาได้ประชุม
 พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์
 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไว้พิจารณา พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการ
 วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา เพื่อพิจารณาในรายละเอียดจนกระทั่ง
 พิจารณาเสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2547 และได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภา
 เพื่อพิจารณาในวาระ 2 และวาระ 3 วุฒิสภาได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันการ
 พลศึกษาในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2547 และมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอ
 เนื่องจากวุฒิสภา ได้มีการปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในบางส่วนจึงต้องส่งให้
 สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรได้นำร่างพระราชบัญญัติสถาบัน

การพลศึกษา ที่วุฒิสภาแก้ไขมาพิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 และมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไข สภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อตรวจทาน และดำเนินการทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตรวจทานรายละเอียดร่างพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา และทูลเกล้าฯ ถวายตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2548 และพระราชทานคืนมายังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับต่อไป

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยกลุ่มงานราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาในราชกิจจานุเบกษาลับกฤษฎีกา ตอนที่ 13ก เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 และทำให้พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป จึงนับได้ว่าสถาบันการพลศึกษาได้ก่อกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 (สถาบันการพลศึกษา, 2550, หน้า 1- 3)

แนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548

การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

จุดเริ่มต้นของการวางแผนกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา คือ การศึกษาสถานภาพของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของสถานศึกษาเพื่อจะทำให้ทราบว่าสถานศึกษามีโอกาสอุปสรรคจุดแข็ง และจุดอ่อนอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ในการจัดทำแผนกลยุทธ์สามารถกำหนดขั้นตอนสำคัญได้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสถานภาพของสถานศึกษา 2) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และ 3) การกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา

กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ทุกขั้นตอนจำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งได้แก่ 1) บุคลากรของสถานศึกษา 2) ผู้ปกครองนักเรียน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน 4) บุคลากรอื่นที่สถานศึกษาเห็นสมควร

บุคลากรทุกฝ่ายที่ได้ร่วมมือกันจะเป็นประโยชน์ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถสะท้อนสถานภาพของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริงซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างถูกต้องนับแต่ขั้นเริ่มต้นของการดำเนินงาน เพื่อให้การจัดการทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นส่วนสำคัญของการกำหนดกรอบในการปฏิบัติงานจึงเสนอแผนภูมิกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์

สถานศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ภารกิจขององค์กร (Mission Analysis) ให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ และมีความก้าวหน้าพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อความสำเร็จขององค์กร ภารกิจขององค์กรที่มีประสิทธิผลจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้ 1.1) สามารถนำไปใช้ได้ (Marketing Oriented) 1.2) มีความเป็นไปได้ (Feasibility) 1.3) มีแรงจูงใจ (Motivate) 1.4) มีความเฉพาะเจาะจง (Specific) การกำหนดภารกิจจะต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์กร และสามารถวัดความสำเร็จของงาน จะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เป้าหมายควบคู่กับภารกิจขององค์กรด้วย เพื่อเป็นดัชนีหลักในการกำหนดทิศทางให้องค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่ต้องการภารกิจขององค์กรที่กำหนดขึ้น ถือเป็นเป้าหมายที่มองเห็นเหตุผลที่องค์กรจะสามารถคงอยู่ต่อไปได้ส่วนจุดมุ่งหมายถือเป็นเป้าหมายที่องค์กรเลือกมาใช้

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Scanning) เป็นการศึกษาถึงสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่เจาะลึกถึงปัจจัยต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อการปฏิบัติงานขององค์กรจากการศึกษาพบว่าสภาพแวดล้อมมี 2 ประเภท คือ 2.1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (The Internal Environment) ได้แก่ ปัจจัยด้านความเหมาะสมกับสภาพทรัพยากรมนุษย์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลการตัดสินใจ และการมีทัศนคติส่วนตัวค่านิยมของบุคลากรเป็นต้น 2.1.1) ด้านความเหมาะสมกับสภาพ (Physical Asserts) เป็นองค์กรที่มีขนาดพอเหมาะกับภาระหน้าที่ที่มีการจัดแบ่งโครงสร้างองค์กรภายใน และแบ่งงานอย่างเหมาะสมกับขนาดขององค์กร 2.1.2) ด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) คนทำงานในองค์กรเป็นเช่นไร คุณภาพเหมาะสมกับงานหรือไม่ หากยังด้อยอยู่ควรส่งเสริมให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหากจำนวนบุคลากรยังไม่พอก็ขอเพิ่มให้เหมาะสมกับภารกิจเป็นต้น 2.1.3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) การแบ่งงานภายในมีความสัมพันธ์กันการติดต่อสื่อสาร และทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพเพียงไร ใช้อุปกรณ์อะไรสื่อสาร และทำได้ดีเพียงใด มีสายการติดต่อกันดีเพียงใด 2.1.4) ด้านการตัดสินใจ และทัศนคติ (Decisions and Views) ความรวดเร็วของการตัดสินใจมีเพียงไรข้อมูลมีมากเพียงไรความคิดเห็นส่วนตัวกับขององค์กรสอดคล้องกันหรือไม่การตัดสินใจของผู้บริหารสูงสุดอยู่บนรากฐานของอะไร 2.1.5) ด้านค่านิยมของบุคลากร (Personal Values) คนทำงานมีค่านิยมอย่างไรต่องาน ต้องการความร่วมมือเพียงไร ในอนาคตต้องมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยการสังเกต และประเมินสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรโดยสังเกตจากสิ่งต่อไปนี้ 1) ประสิทธิภาพส่วนบุคคล 2) รายงานต่าง ๆ 3) การเข้าร่วมประชุมสัมมนา 4) การร่วมเป็นคณะกรรมการ 5) การเข้าร่วมเป็นสมาชิก 6) ผู้บริหารระดับล่าง 7) พนักงาน 8) บุคคลภายนอก 9) แหล่งอื่น ๆ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ได้แก่ โครงสร้างวัฒนธรรม และทรัพยากรขององค์กร โครงสร้างขององค์กรแสดง

ให้เห็นกลุ่มงานความสัมพันธ์ของอำนาจหน้าที่การไหลเวียนของงาน และการติดต่อภายในองค์กร เรามักเรียกโครงสร้างองค์การนี้ว่า “สายการบังคับบัญชา” โดยทั่วไปโครงสร้างองค์การจะถูกแสดงให้เห็นเป็นภาพของแผนภูมิองค์การจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กรทำให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภายในองค์กรได้อย่างดี และวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การของตนได้ชัดเจนขึ้น 2.2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรได้แก่สภาพเศรษฐกิจสังคมการเมืองในขณะนั้นจะมีอิทธิพลต่อองค์การวิเคราะห์ถึงโอกาสที่น่าจะเกิดขึ้นกับองค์การในขณะที่จะต้องวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคที่น่าจะเกิดขึ้น

3. เทคนิคการประเมินสถานภาพองค์การในการดำเนินงาน มีดังนี้ 3.1) หัวหน้าองค์การหรือประธานต้องชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุมเชิงปฏิบัติการให้คณะกรรมการประเมินสถานภาพองค์การ 3.2) ตั้งประเด็นคำถามสำหรับการประเมินสถานภาพองค์การดังนี้ 1) ความอ่อนแอที่สำคัญต่อการพัฒนาขององค์การมีอะไรบ้าง 2) ความเข้มแข็งที่สำคัญต่อการพัฒนาขององค์การมีอะไรบ้าง 3.3) ขั้นตอนการระดมสมองโดยหัวหน้าองค์การหรือประธานมีดังนี้ 1) ประธานถามคำถามในข้อที่ 2 ที่ละข้อ 2) ให้คณะกรรมการเขียนใส่การ์ด 1 คำตอบต่อ 1 การ์ด เขียนได้หลายคำตอบต่อคน 3) จัดหมวดหมู่ของประเด็นต่าง ๆ เป็นด้าน ๆ 4) ประธานอ่านการ์ดทีละข้อ ข้อที่ไม่ชัดเจนขอให้อธิบายรายละเอียดให้เป็นที่เข้าใจ 5) ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมในการ์ดแต่ละใบ 6) ถ้าเกิดความขัดแย้งในแต่ละการ์ดให้ขอความเห็นชัดเจน และสรุปประเด็นข้อขัดแย้งออกมาให้ได้ 7) ถ้านำการ์ดใบหนึ่งออกไปต้องได้รับคำยินยอมจากคณะกรรมการ ฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจนกับข้อมูลจริงนำเสนอที่ประชุมฝ่ายเลขานุการสรุปประเด็นการประเมินสถานภาพองค์การที่ได้จัดทำโดยผ่านการระดมสมองเพื่อข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์ต่อไป

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ (Organizational Vision Strategy) เป็นการมองอนาคตประหนึ่งกับการหยั่งรู้เป็นภาพที่เห็นได้จากจิตใต้สำนึกที่เกี่ยวกับอนาคตมองในความเป็นไปได้องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ขององค์การประกอบด้วย 1) ภารกิจขององค์การ 2) ส่วนประกอบขององค์การ 3) กลยุทธ์ที่ใช้ทั้งแนวระนาบ และแนวคิ่ง 4) ปรัชญารวม 5) กำหนดประเด็นของกลยุทธ์พิเศษ

5. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Decision) เป็นการกำหนดแนวทางการวางแผนแนวทางของแนวปฏิบัติรวมถึงแนวทางในการประเมินผลเพื่อให้สามารถดำเนินงานจนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายใหญ่ได้การกำหนดกลยุทธ์มี 4 องค์ประกอบใหญ่ คือ 1) การเสนอสภาพปัจจุบัน และการคาดคะเนในอนาคตเกี่ยวกับโอกาส และการเสี่ยง 2) ความต้องการขององค์การที่มีผลมาจากจุดแข็ง และจุดอ่อน 3) ค่านิยมส่วนบุคคล และความมุ่งมั่นของการบริหาร 4) ความเข้าใจถึงการ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม

6. การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) หลังจากกำหนดกลยุทธ์หลักในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถจัดปัญหาอุปสรรคได้แล้วจึงจะมาสังเคราะห์ว่ากลุ่มของความต้องการ และปัญหานั้นควรจะใช้แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไรโดยกำหนดเป็นข้อ ๆ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับบุคลากรอาจใช้ชื่อว่าพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาตนเอง ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาคารสถานที่อาจใช้ชื่อกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์การพัฒนาห้องวิทยบริการ สถาบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อนักศึกษาเป็นต้น

หลักจากนั้นแล้วก็หาแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจัดปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยทั่วไปจะนำจุดแข็ง และจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ได้วิเคราะห์ไว้มาเป็นตัวตั้ง และหาแนวทาง วิธีแก้ปัญหา และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดนำมาวางแผนกลยุทธ์ระยะต่าง ๆ ได้แก่ 1) แผนกลยุทธ์ระยะยาว 15 - 20 ปี ส่วนใหญ่จะกำหนดให้สอดคล้องกับระยะของช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมระยะต่าง ๆ จะกำหนดเพียงภารกิจขององค์กรวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาว กำหนดกลยุทธ์ หลักกำหนดความสำเร็จในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน และความสำเร็จในที่สุดท้ายของแผนฯ 2) แผนกลยุทธ์ระยะกลาง 5 ปี ส่วนใหญ่เป็นแผนฯ 5 ปี โดยตัดออกมาจากแผน 15 ปี หรือ 20 ปี นำมากำหนดในช่วง 5 ปี ต้องการอะไรปัญหาอะไรจะหมดไปเพียงใดกำหนดวิสัยทัศน์ในช่วง 5 ปี กลยุทธ์ในช่วง 5 ปี ชื่อแผนงาน และโครงสร้างที่คาดว่าเมื่อดำเนินงานแล้วจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีระยะเวลาดำเนินการเป็นรายปีไว้เป็นกรอบ 3) แผนกลยุทธ์ระยะสั้น ได้แก่ แผนพัฒนาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยทั่วไปจะเป็นแผนพัฒนาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปีใช้ระยะเวลาเพียง 1 ปี (สถาบันการพลศึกษา, 2548, หน้า 9 - 15)

ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษาปี พ.ศ. 2550 - 2555

การพัฒนาสถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬาให้เป็นสถาบันที่ผลิต และพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา สุขภาพ นันทนาการ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ พัฒนางานของสถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬาให้เป็นศูนย์รวมแห่งปัญญา และมีอุดมคติร่วมกันที่ว่า “บ่อเกิดแห่งปัญญา คือ การพลศึกษา และกีฬาที่กว้างไกล” (Wisdom through Global Physical Education and Sports) เพื่อจัดการศึกษาให้เป็นเลิศตามความต้องการของสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬาเข้าสู่มิติการเป็นอุดมศึกษา และโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้บุคลากรในสถาบันมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจแผนยุทธศาสตร์ เป้าหมาย บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่นำไปสู่การบริหารจัดการ

ที่ดี โดยบริหารทรัพยากรด้านต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดเป็นไปตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และภายนอกในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาดังกล่าว ได้มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็นในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สถาบันการพลศึกษา, 2550, หน้า 9 - 12)

ด้านการบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดศักยภาพในการผลิต และพัฒนานุเคราะห์ตามสาขา และชนิดกีฬาที่จัดการศึกษา และเป็นไปตามวิสัยทัศน์พันธกิจของสถาบัน โดยมีสภาพปัญหา และความจำเป็น คือ 1.1) ด้านการบริหารวิชาการ เนื่องจากการปรับระบบการศึกษาเปลี่ยนโครงสร้างของสถาบันปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการเรียนการสอน โดยคณะเป็นผู้รับผิดชอบจึงมีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ต้องพัฒนาให้คณะวิชามีความเข้มแข็ง และสร้างความเข้าใจในมิติอุดมศึกษา ที่คณะจะต้องคิดเองทำเอง และแก้ปัญหาเอง โดยมุ่งเน้นให้คณะบริหารจัดการในด้านวิชาการ บริหารงานภายใน คณะ และกิจกรรมของคณะตลอดทั้งการผลิต และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นคุณภาพการศึกษา และคุณภาพทางกีฬามากกว่าปริมาณ 1.2) ด้านการวิจัย สถาบันการพลศึกษา และ โรงเรียนกีฬาเป็นหน่วยที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาโดยตรงผู้บริหารต้องให้ความสำคัญนำหนักของงานวิจัยโดยกำหนดเป็นนโยบาย และกรอบแผนงานสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณ และอำนวยความสะดวกรวมทั้งพัฒนานุเคราะห์ด้านวิจัยให้มีความรู้ความสามารถทั้งบุคคล และทีมวิจัย 1.3) ด้านการพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน เป็นภารกิจหลักสำคัญของผู้บริหาร ที่จะต้องพัฒนานุเคราะห์ในสถาบันการพลศึกษา และ โรงเรียนกีฬา ให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะด้านการสอน และการวิจัยในคณะ และสาขาวิชา และชนิดกีฬา ที่ทำการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องเล็งเห็นความสำคัญด้านคุณภาพอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขประตูแห่งการเรียนรู้สู่ตัวผู้เรียนผลผลิต (ผู้สำเร็จการศึกษา) จะต้องมีความสมบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ 1.4) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม นอกจากการดำเนินงานจัดการศึกษาผลิต และพัฒนานุเคราะห์ทางด้านพลศึกษา กีฬาวิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง สถาบันการพลศึกษายังมีหน้าที่ให้บริการวิชาการชุมชน และท้องถิ่นอีกหน้าที่หนึ่งด้วย การกำหนดนโยบาย และแผนงานการประสานงาน เพื่อบริการงานวิชาการแก่สังคมเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารต้องตระหนักว่าการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีสู่สังคม เป็นการพัฒนาวิชาการสู่สังคมชุมชน เป็นบทบาทภารกิจหน้าที่ของสถาบันการพลศึกษา และ โรงเรียนกีฬาอีกหน้าที่หนึ่งด้วย 1.5) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา สถาบันการพลศึกษา และของโรงเรียนกีฬาเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าทั้งทางด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายการศึกษาวิจัยให้บริการแก่นักกีฬา และการให้บริการแก่ชุมชนการพัฒนาให้

ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ ให้ใช้ประโยชน์สูงสุด และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญ 1.6) ด้านศักยภาพของผู้เรียน และกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬาจะต้องเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า และผลิตบัณฑิต และนักกีฬาที่ดีมีคุณภาพศักยภาพ ตลอดจนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ โดยอาศัยการกำหนดนโยบาย และการวางแผนตลอดทั้งจัดกระบวนการให้ผู้สำเร็จการศึกษายอมรับเป็นไปตามที่สังคมต้องการ 1.7) ด้านการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มนุษยชาติเกิดมาดำรงอยู่ได้เพราะมีแกนหลัก คือ ศาสนา และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ คือ การมีศิลปวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถาบันการพลศึกษาส่วนหนึ่ง คือ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านการอนุรักษ์ ธรรมชาติศิลปวัฒนธรรมโดยเน้นให้นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อดำรงอยู่ในสังคมเป็นศูนย์ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

ด้านการบริหารจัดการของสถาบันการพลศึกษา เพื่อให้สถาบันจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปตามพันธกิจของสถาบัน ในโอกาสที่สถาบันการพลศึกษาจะเริ่มต้นใหม่ของการเป็นอุดมศึกษาเต็มตัว ต้องสร้างสมรรถนะสมัยใหม่เข้าสู่มิติอุดมศึกษาได้แก่ สร้างทีมการบริหารทุกระดับ ทีมงานทุกหน้าที่ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และทำงานร่วมกันเป็นทีม จัดยุทธศาสตร์กระบวนการพัฒนา ให้ทำงานเชิงรุกโดยศึกษาสภาพของปัญหา และความจำเป็นดังต่อไปนี้ คือ 2.1) ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นสถาบันจัดตั้งใหม่ ต้องระดมสรรพกำลัง ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาในด้านต่าง ๆ การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการการวางแผนกรอบอัตรากำลัง การสร้างความเข้าใจด้านข้อบังคับระเบียบการกำหนดภารกิจทุกส่วนงาน 2.2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิเทศสัมพันธ์โลกแคบลงเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นทางด่วนระบบข้อมูลต้องรวดเร็วเป็นระบบเรียกใช้ได้รวดเร็วทันสมัยทันเหตุการณ์ และทันเวลาเทคโนโลยีกับสาขาวิชาต่าง ๆ ก้าวไกลมาก มีความจำเป็นที่จะต้องจัดหา และพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.3) ด้านภูมิสถาปัตย์ และสิ่งแวดล้อม สถานศึกษามีคนใช้บริการทั้งภายในและภายนอกจำนวนมากสภาพแวดล้อม และบรรยากาศทั้งภายในอาคาร โรงฝึกพลศึกษากีฬาในร่ม สภาพแวดล้อมที่ทำงานความสะอาดสวยงามตลอดทั้งจัดภูมิสถาปัตย์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ถูกสุขอนามัย และปลอดภัยจะเป็นส่วนทำให้น่าสนใจต่อผู้ใช้บริการ 2.4) ด้านการติดตามประเมิน และรายงานผลการติดตามประเมิน และรายงานผลเป็นสำคัญรวมทั้งการกำกับดูแลให้งานทุกภาคส่วนเป็นไปด้วยดีให้มีการมอบหมายภารกิจหน้าที่แบบเบ็ดเสร็จในคณะในหน่วยงานเทียบเท่าคณะกรรมการปฏิบัติติดตามรายงานผลการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์พัฒนาโอกาสต่อไป

ด้านการบริหารจัดการ และแนวทางพัฒนาโรงเรียนกีฬา คือ ด้านวิชาการ และการฝึกกีฬา เพื่อความเป็นเลิศ และด้านบริหาร และงานสนับสนุนโรงเรียนกีฬา เพื่อให้การบริหารจัดการ

เกิดศักยภาพในการผลิต และพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาของนักเรียนตามชนิดกีฬาที่จัดสอน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายวิสัยทัศน์ และพันธกิจโดยศึกษาจากสภาพปัญหา และความจำเป็นดังต่อไปนี้ คือ 3.1) ด้านบุคลากร และผู้ฝึกสอนกีฬา ปัจจุบันขาดบุคลากรทุกระดับ ตามโครงสร้างกรอบอัตรากำลังที่กำหนดไว้ เช่น ในตำแหน่งผู้บริหารทุกระดับ หน้าที่ผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะไม่เพียงพอ และตรงตามต้องการ ขาดบุคลากรฝ่ายสนับสนุน ทำให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาโรงเรียนกีฬา 3.2) ด้านการวิจัยพัฒนานักกีฬา การเรียนการสอนวิชาสามัญ และการฝึกพัฒนานักกีฬา จะต้องอาศัยกระบวนการวิเคราะห์วิจัย และได้มาซึ่งการทดสอบวัดผลเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นวิทยาศาสตร์ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน และฝึกกีฬา 3.3) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ แต่บุคลากรไม่มีหรือมีแต่ขาดความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือ ขาดการบริหารจัดการการให้บริการศูนย์วิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ ตามสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความจำเป็นกับการฝึกกีฬา 3.4) ด้านกิจการนักเรียนโรงเรียนกีฬา นักเรียนโรงเรียนกีฬา อยู่ร่วมกันลักษณะเป็นนักเรียนประจำ มีกิจกรรมทั้งบุคคล และเป็นกลุ่ม การพัฒนานักลิกภาพ ศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการรู้จักพัฒนาตนเอง และสังคมจึงต้องเปิด โอกาสให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์กรร่วม ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคมควบคู่ไปกับการเรียน และการฝึกกีฬา 3.5) ด้านงานสนับสนุนการจัดการศึกษา และพัฒนากีฬา ได้แก่ การบริหารจัดการจัดการในส่วนของสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีการจัดสวัสดิการหอพัก โรงอาหาร โรงซักรีดการอนามัยดูแลสุขภาพความสะอาด สนามฝึกซ้อมกีฬาต้องจัดสนับสนุนให้เพียงพอเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนการสอน การกินอยู่หลับนอน และการฝึกกีฬา

แนวคิดในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา ซึ่งเริ่มดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติ สถาบันการพลศึกษา ปี พ.ศ. 2548 การดำเนินงานที่ผ่านมา ได้ประสบปัญหาด้านบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ การได้รับจัดสรรงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามพันธกิจและการบริหารจัดการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และการพัฒนาท้องถิ่น สถาบันการพลศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น ในสัดส่วนที่เพียงพอกับการเพิ่มปริมาณ และคุณภาพของบุคลากร การสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการ เนื่องจากสถาบันการพลศึกษามีข้อจำกัดด้านเงินรายได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ อาจทำให้ต้องผลัดภาระดังกล่าวไปยังผู้เรียน ดังนั้น การดำเนินงานในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา นอกจากขึ้นอยู่กับสถาบันการ

พลศึกษาแล้ว ยังขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในการให้ความสำคัญกับการลงทุนทางการศึกษาด้วย ควรมีแนวคิดในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาดังนี้ 1) จัดสร้างฐาน และผลักดันวิชาชีพการพลศึกษาให้เข้มแข็งเป็นฐานที่กว้าง และมั่นคงตามจุดแข็งเดิมที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านพลศึกษากีฬาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ 2) สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพนันทนาการ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนที่เป็นครุศึกษา (Sports Pedagogy) และ วิทยาศาสตร์การกีฬา (Sports Science) ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสังคมการพัฒนาส่วนหนึ่งต้องเป็นของตัวเอง ไม่ลอกเลียนแบบชาวต่างชาติ จนเกินความจำเป็นแบบลงทุนไม่คุ้มค่า เทคโนโลยีเดิมที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีจำนวนมากยังใช้ไม่เกิดประโยชน์คุ้มทุน ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ด้าน ต้องพัฒนาบุคลากร และจัดหาให้สอดคล้องเหมาะสม อย่างเร่งด่วน ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยทั้งใน และต่างประเทศ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายทางวิชาการในทุกรูปแบบ ซึ่งมีความจำเป็นการมองภาพรวมการพัฒนา ให้เป็นจิ๊กซอว์ที่ต่อกันเป็นภาพที่สมบูรณ์มากกว่านึกอยากทำอะไรก็ทำ แบบไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำการวิเคราะห์องค์การ จึงมีความสำคัญมากที่จะกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติที่ดี 3) จุดเน้นผลผลิตของสถาบันการพลศึกษา (บัณฑิต) ผู้สำเร็จการศึกษามาจากระบบการเรียนการสอน และการบริหารการจัดการที่ดี จึงต้องมุ่งไปที่คุณภาพประสิทธิภาพอยากให้ผลผลิตมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีปัญญาความคิดสร้างสรรค์ (Intelligence and Creativity) มีความสามารถในการปฏิบัติ (Performance Ability) มีจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ (Ethics) ซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตที่จบออกไปสามารถที่จะอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งจะนำสังคมได้ เป็นผู้เสียสละมากกว่าการเห็นแก่ตัว ทำอะไรก็ให้รักเพื่อส่วนร่วมเพื่อประชาชน เป็นผู้วิสัยทัศน์มองอนาคตของสังคมประเทศชาติ 4) เร่งสร้างเครือข่ายพัฒนา และจัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพทุกระดับ ทั้งส่วนของสถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬาให้สอดคล้อง ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยี 5) ทางด้านโรงเรียนกีฬาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จะต้องส่งเสริมสนับสนุนแก้ปัญหาทางด้านบุคลากร โดยเฉพาะผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้มีความสามารถรวมทั้งบุคลากรสายอื่น ๆ เน้นต้องมองที่องค์รวมของความเป็นมนุษย์ของนักเรียนด้วย ไม่ใช่เอาแต่ประโยชน์ความเป็นเลิศทางกีฬาอย่างเดียว (เหรียญทอง) การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ของความเป็นมนุษย์ ต้องทำควบคู่ไปด้วย แผนการพัฒนาโรงเรียนกีฬาต้องชัดเจนสู่แผนปฏิบัติ ได้ทำที่ละเรื่องสองเรื่องให้ชัดเจนถูกทิศทาง ดีกว่าจะทำหลายเรื่องไม่คุ้มค่า และคุ้มทุน ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรการคัดเลือกนักกีฬา แผนการฝึกการบริหารจัดการ แผนวิทยาศาสตร์กีฬา และเทคโนโลยีทางกีฬากการวิเคราะห์วิจัย รวมทั้งการนำผลการ

วิเคราะห์วิจัยไปใช้การสร้างเครือข่ายกับองค์กร เพื่อพัฒนาการกีฬาสวัสดิการฝึกซ้อม และแข่งขัน การสอนเสริมเติมเต็มให้กับนักกีฬา การทดสอบวัดผลการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญ และกีฬาต้อง ระดมสรรพกำลังผู้มีความรู้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นเครือข่ายช่วยพัฒนา จะทำให้เดินถูกทิศทาง และเป็นระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร และบุคลากรทุกระดับร่วมมือร่วมใจกันพัฒนา 6) ทางด้าน ระบบข้อมูล ต้องพัฒนาระบบข้อมูลทั้งส่วนที่มาของสถิติสู่ระบบข้อมูล (Information) ข้อมูลต้อง ทันสมัยทันเวลา และทันเหตุการณ์ข้อมูลที่ดี จะนำเข้าสู่ฐานข้อมูลเพราะต้องผลักดันสถาบันการพลศึกษาเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) อยากรู้ เห็น และเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government) ควบคุมไปด้วย จึงจะทันกับการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการวิจัย การพัฒนาองค์การ ความรู้ใหม่ เพราะโลกปัจจุบันแข่งขันกันที่ระบบข้อมูล ใครมีมากก็รู้มาก และมีความเป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ จะได้ไม่ตัดสินใจบนความรู้สึกเพียงอย่างเดียว 7) ระดับวิทยาเขต และโรงเรียนกีฬาควร จะได้รับการกระจายอำนาจ ทั้งเรื่องการบริหารงานบุคคลงบประมาณ และงานอื่น ๆ จะได้คิดเอง ทำเองแก้ปัญหาเอง เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต 8) สถาบันการพลศึกษากิจการของสถาบันการพลศึกษามีสภาสถาบันการพลศึกษาทำหน้าที่วางนโยบาย และกำกับแผนพัฒนากิจการของสถาบัน รวมทั้งออกข้อบังคับกำกับมาตรฐาน ควบคุมคุณภาพติดตามตรวจสอบประเมิน ก็ยังมีประโยชน์ที่มี สภาสถาบันการพลศึกษาคอยช่วยดูแลนโยบายของสถาบันการพลศึกษา 9) บุคลากรทุกระดับทั้ง วิทยาเขต และโรงเรียนกีฬาควรภาคภูมิใจในสถาบันการพลศึกษาที่มีจุดแข็งหลาย ๆ ประการอยู่ แล้วในอดีตการรวมพลังสร้างมาตรฐานวิชาชีพให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติเป็น เรื่องสำคัญ (สถาบันการพลศึกษา, 2550, หน้า 12 - 14)

สรุป สถาบันการพลศึกษา ต้องปรับบทบาทให้รองรับ และสอดคล้องกับแนวโน้มการ กำกับดูแลมาตรฐาน และคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) ซึ่งจะทำให้แนวคิด และวิธีการปฏิบัติการบริหารสถาบันการพลศึกษาที่ ยังคงความหลากหลายเกิดเอกภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถร่วมมือตลอดจนถ่ายโอนแลกเปลี่ยน ทรัพยากร องค์ความรู้ ผลงานวิจัย ผลผลิตอื่น ๆ ระหว่างวิทยาเขต และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศได้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และองค์กร (SWOT Analysis) ของสถาบันการพลศึกษา

จากการระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักการศึกษา ผู้ให้บริการ อาจารย์ ได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการจัดทำร่างแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถาบันการพลศึกษาใน เดือนกันยายน พ.ศ. 2549 สรุป ดังนี้ (สถาบันการพลศึกษา, 2550, หน้า 14 - 19)

จุดแข็ง ของสถาบันการศึกษา คือ มีหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่สามารถเปิดสอน ได้จำนวนมากมีหลักสูตรเฉพาะทาง ด้านการศึกษา กีฬา สุขภาพ และนันทนาการ ที่สอดคล้องกับ นโยบายรัฐบาลทั้งสนองความต้องการของสังคม และตลาดแรงงาน ส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาด้านพลศึกษาให้กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา ลาว เป็นแหล่งวิชาการ และมิงงานวิจัย ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อพัฒนาการกีฬา ผลิตบุคลากร และพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และอาชีพ มีงบประมาณสนับสนุนในด้าน ไอ.ซี.ที. (ICT) และเทคโนโลยี อุปกรณ์กีฬาเป็นอย่างดี ได้รับ งบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐ และเอกชนให้ดำเนินการพัฒนาส่งเสริมการออกกำลังกาย และการ เล่นกีฬาให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนานักกีฬาทีมชาติ ที่สร้างชื่อเสียง ให้แก่ประเทศในการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้รับการยอมรับ จากสถานประกอบการ และหน่วยงานด้านกีฬา เป็นนักกีฬาทีมชาติหลายชนิดกีฬา มีความรู้ ความสามารถด้านกีฬาสูงกว่าสถาบันอื่น กิริยามารยาดี สุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ ความเสียสละมีความร่วมมือดี เป็นองค์กรที่สามารถนำยุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬาชาติไปสู่ การปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมสุขภาพมวลชน เป็นหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร และ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความบกพร่องทางร่างกาย ให้มีโอกาสนในการออกกำลังกาย และการ เล่นกีฬา มีหน่วยงานส่งเสริมทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย มีการติดต่อ ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนทั้งภายใน และภายนอกตลอดเวลา ทำให้การประสานความร่วมมือ มีความ คล่องตัว เป็นที่ยอมรับมาเป็นเวลานาน มีการกระจายอำนาจ การกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ภาครัฐ และเอกชน ให้การสนับสนุนภารกิจของหน่วยงาน อย่างต่อเนื่อง มีบุคลากรที่มีศักยภาพ และมีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และพร้อมให้ความร่วมมือ ในการพัฒนา สถานศึกษา และชุมชน มีบุคลากรที่เป็นผู้นำการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การฝึกกีฬา การตัดสิน กีฬา การจัดการแข่งขัน และการจัดกิจกรรมนันทนาการได้ในทุกระดับบุคลากรได้รับการฝึกอบรม จากสมาคมกีฬาต่าง ๆ จำนวนมากจึงทำให้มีความรู้ และประสบการณ์สูง มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทาง ไอ.ซี.ที. (ICT) มีความรับผิดชอบสูง สถานที่ตั้งเหมาะสมมีอุปกรณ์สิ่งก่อสร้าง เพียงพอต่อการให้บริการ และมีจากแหล่งทรัพยากรที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้มีความพร้อม ด้านสถานที่ในการออกกำลังกาย ส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการแข่งขันกีฬา ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้มาตรฐาน และ ทันสมัย เป็นศูนย์ให้บริการในด้านการกีฬา และการออกกำลังกายในทุกภูมิภาค เป็นแหล่งการ เรียนรู้ด้านพลศึกษาสุขศึกษา และนันทนาการในทุกภูมิภาคของประเทศ มีอาคารเรียน หรือโรงฝึก พลศึกษา มีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการฝึกปฏิบัติ ทดลองพอเพียง ทำชื่อเสียงให้กับหน่วยงานของจังหวัด

สภาพทั่วไปของโรงเรียน และวิทยาเขตเป็นแหล่งทรัพยากรเหมาะสมบรรยากาศร่มรื่นอากาศดี

จุดอ่อน ของสถาบันการศึกษา คือ นักศึกษามีจำนวนน้อยไม่สามารถเปิดทำการสอนได้ครบทุกหลักสูตร หลักสูตรยังไม่ชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เป็นปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน การเรียนการสอนขาดการเอาใจจริง ทำให้คุณภาพมาตรฐานของนักเรียนนักศึกษาต่ำลง ขาดการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ทำให้ผู้ที่มาเข้าเรียนไม่เข้าใจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน ระบบการบริหารงานการเงินการคลัง ภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์: Government Fiscal Management Information System (GFMIS) ยังไม่สมบูรณ์ ในการใช้งานงบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเชิงรุก ขาดงบประมาณด้านการบริหารวิชาการ อาทิ เช่น งบประมาณ การจัดซื้อหนังสือบริการในศูนย์วิทยบริการ นักศึกษาเมื่อจบการศึกษาในการบรรจุตำแหน่งในการสมัครงาน ไม่แน่นอน (ไม่มีงานทำ) ขาดฐานข้อมูลสารสนเทศ และระบบการจัดเก็บงานวิจัย และการเผยแพร่มีน้อย ขาดการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ การกระจายอำนาจยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมยังมีน้อย มีการนำผลการติดตามประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาน้อย ยังขาดความร่วมมือในด้านงบประมาณบุคลากร สิ่งก่อสร้าง และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขาดระเบียบข้อกำหนดการให้ ไอ.ซี.ที. (ICT) ร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับส่วนกลาง ไม่มีแผนยุทธศาสตร์ ไอ.ซี.ที. (ICT) และการนำ ไอ.ซี.ที. (ICT) มาพัฒนาการเรียนการสอน ระบบการเงินการบัญชีขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และเจ้าหน้าที่น้อย โครงสร้างการบริหารไม่ชัดเจน ช่องทางการสื่อสารยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร มีบุคลากรน้อยขาดประสบการณ์ ขาดการพัฒนาด้านคุณภาพ และปริมาณ อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านนันทนาการ นิเทศศาสตร์ และคอมพิวเตอร์มีน้อย ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละชนิดกีฬาที่สามารถเสริมสร้างศักยภาพด้านกีฬาให้นักเรียน โรงเรียนกีฬาเป็นรายบุคคลมีน้อย อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกมีน้อย จำนวนครูต่อนักเรียนของโรงเรียนกีฬาทั้งด้านกีฬา และสามัญมีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารขาดทักษะการบริหารการศึกษาเชิงธุรกิจอาจารย์มีอายุราชการมาก ใกล้เกษียณอายุราชการ ไม่สามารถพัฒนาด้วยการส่งไปศึกษาต่อได้เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการลาศึกษาต่อ ร่วมกิจกรรมของสมาคมกีฬาทำให้ขาดการสอนบ่อย ๆ บุคลากรด้านวิชาการบางรายวิชาขาดแคลนไม่เพียงพอ และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขาดความรู้ความชำนาญในด้านงานเอกสารสำนักงานขาดความสามัคคีแตกแยก และไม่ยอมรับเหตุผลของกัน และกัน การแต่งตั้งผู้บริหารส่วนมากมาจากระบบอุปถัมภ์มากกว่าคุณธรรม อาคารเรียนเก่ามีสภาพทรุดโทรม ไม่ทันสมัยเนื่องจากมีอายุเฉลี่ยประมาณ 30 ปี ขาดห้องปฏิบัติการภาษา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ขาดแคลนสื่อ ไม่ทันสมัย ไม่ครบ และไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน หนังสือประกอบการเรียนไม่พอเพียง พื้นที่ของสถาบันและโรงเรียนพื้นที่น้อยสภาพทรุดโทรมไม่เหมาะสมกับศักยภาพ

การกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2550 - 2555

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬาตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย 17 วิทยาเขต และ 11 โรงเรียนกีฬา เป็นสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการผลิต และพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพนันทนาการ และบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำการสอนทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการการให้บริการชุมชนการใช้และการพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬานันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย สถาบันการพลศึกษามีวิสัยทัศน์ดังนี้ “เป็นสถาบันชั้นนำที่ผลิต และพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา และสุขภาพสู่ความเป็นเลิศระดับมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน” พันธกิจ 4 ด้าน คือ 1) จัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษา วิจัย และให้บริการทางวิชาการกับชุมชนสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น 3) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬานันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 4) ทะนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้ (สถาบันการพลศึกษา, 2550, หน้า 30)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษา กลยุทธ์ที่ 1.1) การจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้มีความสามารถทางการกีฬา เป้าหมาย คือ จัดการศึกษานักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาศักยภาพของนักกีฬา สร้างเครือข่ายพันธมิตรกับองค์การทางการกีฬาทั้งภายใน และต่างประเทศในการพัฒนาด้านวิชาการการฝึกซ้อม และผู้สอน กลยุทธ์ที่ 1.2) ผลิตบัณฑิตทางด้าน พลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมาย คือ จัดการศึกษาครอบคลุมทุกสาขาวิชาในหลักสูตรของสถาบัน มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 1.3) การพัฒนาหลักสูตร เป้าหมาย คือ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรนานาชาติมีหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาวิชาชีพความต้องการท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 1.4) การพัฒนาคุณภาพนักศึกษาเป้าหมาย คือ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดการแสดงออกอย่างมีเหตุผล มีกระบวนการเรียนการสอนที่ปลูกฝังให้นักศึกษาใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต มีกิจกรรม

พัฒนา และสร้างเสริมคุณธรรม และจริยธรรมให้กับนักศึกษา มีกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา มีกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้กับนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมด้านกีฬา และนันทนาการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ มีกิจกรรมสืบสานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 1.5) การเพิ่มปริมาณนักศึกษา เป้าหมาย คือ กำหนดแผนการรับ และเกณฑ์การรับนักศึกษาให้ชัดเจนเพื่อให้โอกาสทางการศึกษา มีรูปแบบ และวิธีการรับนักศึกษาเข้าเรียนต่อที่หลากหลายกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง สร้างแรงจูงใจโดยจัดทุนการศึกษาให้กับผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 1.6) การพัฒนาศูนย์วิทยบริการ และศูนย์ปฏิบัติการ เป้าหมาย คือ จัดตั้ง และพัฒนาห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จัดตั้ง และพัฒนาห้องปฏิบัติการทางภาษา จัดตั้ง และพัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จัดตั้ง และพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหาร กลยุทธ์ที่ 2.1) ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป้าหมาย คือ มีโครงสร้างที่สอดคล้องกับพันธกิจและมีประสิทธิภาพ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอย่างเป็นระบบ สร้างเครือข่ายระหว่างสถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนในระดับชาติ และนานาชาติ ปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างการบริหารให้เป็นปัจจุบัน มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้องกับภารกิจ กลยุทธ์ที่ 2.2) พัฒนาระบบบริหารทรัพยากร และงบประมาณให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป้าหมาย คือ จัดทำแผนงบประมาณให้ชัดเจนเป็นระบบสอดคล้องสภาพที่เป็นจริง มีระบบการบริหารทรัพย์สิน และการหารายได้ที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 2.3) สร้างเครือข่ายองค์การด้านการศึกษากีฬาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เป้าหมาย คือ ประสานความร่วมมือกับองค์การ และเครือข่ายทางการพลศึกษากีฬาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ กลยุทธ์ที่ 2.4) พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับภารกิจของสถาบัน เป้าหมาย คือ บริหารจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับภูมิทัศน์ระบบสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมภายในสถาบัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 3.1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย คือ บุคลากรผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตร บุคลากรมีความรู้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ บุคลากรมีความรู้ด้านไอ.ซี.ที. (ICT) มีระบบส่งเสริมบุคลากรในการศึกษาดูงานในประเทศ และต่างประเทศ ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง และภาระงานในหน้าที่ กลยุทธ์ที่ 3.2) การพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม เป้าหมาย คือ บุคลากรมีคุณธรรม และจริยธรรม กลยุทธ์ที่ 3.3) พัฒนาบุคลากรให้มี

คุณวุฒิ และวิทยฐานะสูงขึ้น เป้าหมาย คือ พัฒนาบุคลากรให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น พัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิสูงขึ้นในระดับปริญญาโทปริญญาเอก กลยุทธ์ที่ 3.4) สร้างแรงจูงใจ และสวัสดิการเพื่อคงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ เป้าหมาย คือ กำหนดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในองค์กร มีกลไกรักษามูลค่าบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้คงอยู่ในหน่วยงาน มีระบบสวัสดิการที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ให้กับบุคลากร มีระบบการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีคุณภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ กลยุทธ์ที่ 4.1) ระบบการฝึกซ้อม นักกีฬาให้มีขีดความสามารถสูงสุดเข้าร่วมการแข่งขันระดับท้องถิ่นระดับชาติ และนานาชาติ เป้าหมาย คือ มีการฝึกซ้อมกีฬาตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ สรรหาผู้ฝึกสอนกีฬาที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อพัฒนานักกีฬา กลยุทธ์ที่ 4.2) การพัฒนาระบบการคัดเลือกนักกีฬา เป้าหมาย คือ กำหนดคุณสมบัติของนักกีฬาให้สอดคล้องกับชนิดกีฬา มีระบบการคัดเลือกเข้าเรียน มีรูปแบบ และวิธีการคัดเลือกเข้าเรียนต่อที่หลากหลาย กลยุทธ์ที่ 4.3) การพัฒนาคุณภาพผู้ฝึกสอน เป้าหมาย คือ ส่งเสริม และพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาทั้งใน และต่างประเทศ จัดจ้างผู้ฝึกสอนชาวต่างประเทศ จัดอบรมผู้ฝึกสอนกีฬาเพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง มีโครง การศึกษาอบรม และดูงานต่างประเทศ กลยุทธ์ที่ 4.4) การจัดประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬา เป้าหมาย คือ จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่าง ๆ ส่งเสริมประสบการณ์ให้กับนักกีฬาทั้งใน และต่างประเทศ กลยุทธ์ที่ 4.5) ส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป้าหมาย คือ จัดสรรงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของนักกีฬา พัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพนักกีฬา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัย และพัฒนา กลยุทธ์ที่ 5.1) การพัฒนาศักยภาพนักวิจัย เป้าหมาย คือ มีนักวิจัยที่มีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 5.2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัย เป้าหมาย คือ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการวิจัยให้กับบุคลากรของสถาบัน และวิทยาเขต สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัย กลยุทธ์ที่ 5.3) สร้างเครือข่ายนักวิจัย เป้าหมาย คือ มีศูนย์วิจัย และเครือข่ายทั้งใน และต่างประเทศ กลยุทธ์ที่ 5.4) ส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ เป้าหมาย คือ กำหนดทิศทางการวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ส่งเสริมการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางด้านพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กลยุทธ์ที่ 6.1) การพัฒนาระบบ ไอ.ซี.ที. (ICT) เป้าหมาย คือ การจัดทำแผนแม่บท ไอ.ซี.ที. (ICT) ของสถาบัน มีบุคลากรผู้ดูแลระบบที่สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ที่ 6.2) ส่งเสริมการใช้

ไอ.ซี.ที. (ICT) ในการปฏิบัติงานเป้าหมาย คือ จัดโครงการอบรมบุคลากรทางด้านการใช้ และการบริหาร ไอ.ซี.ที. (ICT) จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน การกำกับควบคุมดูแลงบประมาณ ในโครงการที่ใช้พัฒนาระบบ ไอ.ซี.ที. (ICT) บุคลากรสามารถใช้ ไอ.ซี.ที. (ICT) ช่วยในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 6.3) จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เป้าหมาย คือ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพิ่มบรรจุสรรหาบุคลากร ประจำศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กลยุทธ์ที่ 6.4) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณรายปีเพื่อใช้สนับสนุนการจัดการศึกษา เป้าหมาย คือ จัดสรรงบประมาณในโครงการที่ใช้พัฒนาระบบ ไอ.ซี.ที. (ICT) จัดโครงการสร้างสื่อการเรียนการสอน (e - Education) กลยุทธ์ที่ 6.5) การส่งเสริมการพัฒนาซอฟต์แวร์ เป้าหมาย คือ มีซอฟต์แวร์สำหรับปฏิบัติงานคว่นต่าง ๆ กลยุทธ์ที่ 6.6) การใช้ ไอ.ซี.ที. (ICT) เพื่อการประชาสัมพันธ์ เป้าหมาย คือ มี Website ที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กลยุทธ์ที่ 7.1) การพัฒนา การให้บริการ เป้าหมาย คือ มีแนวทางให้บริการวิชาการที่เหมาะสม และสอดคล้อง สมความต้องการของชุมชน สร้างความพึงพอใจให้กับชุมชนในด้านการบริการ จัดอบรมหลักสูตร ระยะสั้นทางการกีฬาแก่ชุมชน กลยุทธ์ที่ 7.2) ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ และแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน เป้าหมาย คือ การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ชุมชน จัดโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างวิทยาเขตกับชุมชน มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อบริการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ชุมชน พัฒนา ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีศักยภาพในการให้บริการ กลยุทธ์ที่ 7.3) ส่งเสริมอนุรักษ์การเล่น พื้นบ้าน และกีฬาไทย เป้าหมาย คือ จัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาการเล่นพื้นบ้าน จัดกิจกรรม ส่งเสริม และพัฒนากีฬาไทย มีกิจกรรมสืบสานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 7.4) ส่งเสริมการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป้าหมาย คือ มีการอนุรักษ์ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ส่งเสริม และพัฒนางาน สร้างสรรค์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์กลางขององค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมงาน สร้างสรรค์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2

(พ.ศ. 2551 - 2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ประชากร และนัยยะต่ออุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2550 มีผู้มีงานทำราว 36 ล้านคน กระจาย อยู่ในภาคการเกษตร 12.85 ล้านคน ภาคการผลิตราว 6 ล้านคน ค้าขาย 5.46 ล้านคน ภาคบริการอื่น ๆ อีกราว 11 ล้านคน ซึ่งในจำนวนดังกล่าวมีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีอยู่ราว 5.2 ล้านคน

หรือร้อยละ 15 ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง สำหรับอุดมศึกษาในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่องจึงมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้คือ 1) อุดมศึกษาไทยจะต้องหยุดการขยายตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยเฉพาะการขยายตัวเพื่อรองรับประชากรวัยอุดมศึกษา 18 - 22 ปี เนื่องจากจุดประสงค์ คือ เยาวชนวัยเข้าเรียนอุดมศึกษาจะลดน้อยลง ในขณะที่ เดียวกัน อุดมศึกษาเพิ่มความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ส่งเสริมการสร้างความรู้ตถกผลึก ความรู้เป็นองค์ความรู้ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ทางสังคมเศรษฐกิจ และพาณิชย์การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างนวัตกรรมการกระตักสำนึกสังคม 2) แม้การเกิดจะลดลง แต่อัตราการเข้าเรียนอุดมศึกษาอาจเพิ่มขึ้น อีกระยะหนึ่งเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น อัตราการเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาผู้มัธยมปลายสูงขึ้น ค่านิยมของสังคม และโอกาสในการกู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่เมื่อการผลักดันให้ผู้จบมัธยมต้นเรียนต่อระดับอาชีวศึกษาทั้ง ปวช. และ ปวส. ทำได้ตามเหตุผลที่ประเทศควรมีกำลังคนระดับกลางสำหรับภาคการผลิตและบริการนักเรียนที่เข้าเรียนอุดมศึกษาจากมัธยมปลายจะตกลง รัฐต้องตัดสินใจเชิงนโยบายระหว่างการเปิดกว้าง และการจำกัดที่สำคัญ คือ รัฐ สังคม ผู้เรียน ผู้ใช้ผลผลิตอุดมศึกษา ตระหนักว่าคุณภาพอุดมศึกษาโดยรวมย่อมลดลงถ้าเน้นแต่ปริมาณ 3) เพื่อให้วัยแรงงานที่ต้องรับภาระหนักขึ้นในการเลี้ยงดูสังคม เนื่องจากอัตราการปันผลทางประชากรลดลง อุดมศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้มีผลิตภาพเศรษฐกิจ (Economic Productivity) สูงขึ้นผลิตภาพเศรษฐกิจนี้ขึ้นกับปัจจัยสามประการ คือ คุณภาพ และระยะเวลาที่ได้รับการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และสุขภาพอนามัยโดยนัยนี้อุดมศึกษาต้องเข้าใจ สร้างความรู้ และสร้างการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย ตั้งแต่วัยเด็กผ่านการศึกษาการวิจัยการบริการวิชาการแก่สังคม รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพ 4) ผู้สูงวัยมีสุขภาพโดยทั่วไปดีขึ้น และอายุยืนยาวขึ้น อุดมศึกษาจะต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) แก่ผู้สูงวัยทั้งเพื่อการทำงานหลังวัยเกษียณ การเปลี่ยนงาน และการประกอบอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเป็นผลิตผลเสริมจากวัยแรงงาน ผู้สูงวัยจะช่วยเพิ่มทั้งผลิตภาพทางเศรษฐกิจ และผลิตภาพทางสังคม (Social Productivity) ในส่วนผลิตภาพทางสังคมนี้ อุดมศึกษาต้องตระหนัก และเสริมสร้างความสำคัญของสถาบันครอบครัว การดูแลผู้สูงอายุ บทบาทของผู้สูงอายุต่อครอบครัว และชุมชน การเป็นคลังสมอง เป็นต้น 5) อุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงการกระจายตัวของสถานศึกษาตามแหล่งประชากร (เช่น เขตเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) อีกต้องคำนึงถึงความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา ที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงการกำหนดนโยบายอุดมศึกษาเชิงพื้นที่ เครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 6) อุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงกลุ่มประชากรวัยแรงงาน นอกเหนือจากการผลิตบัณฑิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับวัยแรงงานที่มีความรู้เป็นทุนเดิม (Knowledge Workers) เช่น ผู้ที่เคยจบระดับปริญญาตรี ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1 ใน 7

ของแรงงานทั้งหมดหรือประมาณ 1 ใน 13 ของประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ. 2550 ทั้งนี้อุดมศึกษาต้องจัดกระบวนการให้การศึกษา การเรียนรู้การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่อ่อนตัวคล่องตัว จัดวิธีให้การศึกษาที่รักษาการจ้างงาน ของคนที่ทำงานไม่ถึงคนออกจากงาน เพื่อมาเรียนหนังสือ สร้างระบบการเรียนรู้ที่ผู้ทำงาน สามารถเรียนตามความต้องการทันเหตุการณ์ทันความจำเป็น (Just - in - Time Learning หรือ On - Demand Learning) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 17 - 19)

พลังงานสิ่งแวดล้อม และนัยยะต่ออุดมศึกษา พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญต่อวิถีชีวิต

และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่สิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งพลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้คือ 1) รัฐกำหนดภารกิจให้อุดมศึกษาสร้างบุคลากร และความรู้เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้เพิ่มขึ้น ทางด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมทั้งเพื่อลดการนำเข้าพลังงาน และเพื่อรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนทางนโยบาย และทรัพยากร โดยใช้เป้าหมายการพลังงานของชาติเป็นตัวตั้ง 2) อุดมศึกษาเพิ่มบทบาทด้านการอนุรักษ์พลังงาน การสร้าง และประยุกต์ความรู้พลังงานที่เป็นทางเลือก เนื่องจากพลังงานจากฟอสซิล (เช่น พลังงานชีวมวลพลังงานหมุนเวียนฯ) โดยยึดสามแนวทางหลัก คือ สร้างความตระหนัก และความตื่นตัวโดยจัดให้มีการเรียนการสอนเป็นวิชาพื้นฐาน สร้างความรู้โดยจัดการศึกษาเชิงลึก และการวิจัย และเพิ่มบทบาทการบริการเทคโนโลยีพลังงาน และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมทั้งแก่สาธารณะ และภาคการผลิตจริง ทั้งนี้ อุดมศึกษาต้องสร้างความเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวศึกษาในฐานะผู้ผลิต และพัฒนาอาจารย์ การสร้างความตระหนักแก่เด็ก และเยาวชนผ่านกิจกรรม 3) อุดมศึกษาทำการวิจัยทางด้านพลังงานสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์ทรัพยากร เช่น พลังงานหมุนเวียน และพลังงานทางเลือก เช่น เทคโนโลยีการจับ และเก็บคาร์บอน (CCS) การผลิต และการใช้เอทานอล ไช่ค่าเซลล์ หรือเซลล์แสงอาทิตย์ประสิทธิภาพสูง และราคาต่ำสำหรับโรงจักรไฟฟ้าการใช้งานตามอาคารบ้านเรือน เซลล์เชื้อเพลิง และเทคโนโลยีไฮโดรเจน พลังงานนิวเคลียร์แบบแตกตัว (Fission) และแบบหลอมตัว (Fusion) พลังงานลม การผลิต และใช้ชีวมวล (Biomass) และพลังงานชีวภาพ (Biofuel) การอนุรักษ์น้ำ (ตั้งแต่แหล่งน้ำการจัดการ และการใช้น้ำในระดับมหภาคพื้นที่ชุมชนครัวเรือน) ระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ป่าไม้ป่าชายเลน และชีวมณฑลพื้นที่ (Local Biosphere) ฯลฯ การจัดการด้านอุปสงค์ (Demand - Side Management) การสร้างประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาคที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม และธุรกิจการขนส่งฯ 4) พัฒนาทั้งคนที่อยู่แล้วในตลาดแรงงาน และผลิตกำลังคนทางด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อม 5) ส่งเสริมการวิจัย และการทำงานร่วมกันระหว่างอุดมศึกษากับภาคเอกชน (การผลิต และบริการ) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสองมิติ คือ 5.1) เป็นภาคการผลิต และบริการที่ใช้พลังงานสูง ต้องการผู้รู้ ผู้ปฏิบัติได้ ด้านจัดการพลังงาน การใช้พลังงานรูปแบบใหม่ และ

สิ่งแวดล้อม 5.2) การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พลังงานทางเลือก การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ส่งผลถึงการวิจัยการพัฒนา และการผลิตเชิงอุตสาหกรรม ทั้งอุปกรณ์ระบบที่ใช้ตรวจสอบวัดควบคุม และผลิตพลังงานนั้น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 20 - 22)

แนวทางพัฒนา การมีงานทำ และตลาดแรงงานที่เข้มแข็งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ และความสงบสุขในสังคม โดยที่อุดมศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่สร้างบุคลากร และความรู้รองรับตลาดแรงงานความเข้าใจ ในเรื่องการมีงานทำ และตลาดแรงงานในอนาคต จึงมีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะยาว โดยมี 4 ประเด็นสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานประกอบด้วย โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และโลกสารสนเทศ

โครงสร้างเศรษฐกิจ มีแนวทางพัฒนา คือ 1) โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศในรอบ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา อยู่ในสภาพที่มีความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ส่งผลกระทบในระดับสูงต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งที่เป็นโอกาสในการก้าวกระโดด และภาวะคุกคามต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง 2) มักเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า ประเทศไทยยังเป็นสังคมเกษตร แม้เป็นข้อเท็จจริง หากพิจารณาจากโครงสร้างแรงงานไทย ซึ่งมีวัยแรงงานในภาคเกษตรราว 13 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 39 ของแรงงานทั้งหมด แต่หากพิจารณาจากมูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรนั้นมีเพียงร้อยละ 8.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ความท้าทายของภาครัฐ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดมศึกษา คือ การใช้การศึกษา ในการยก ระดับผลิตภาพของเกษตรกร เพื่อสร้างมูลค่าภาคการเกษตรที่สูงกว่าปัจจุบัน นอกจากนี้หากพิจารณาจากสถิติแรงงานในภาคการเกษตรในรอบทศวรรษที่ผ่านมาพบว่า มีเกษตรกรที่เลิกอาชีพในภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่องจากแรงงานเกษตรร้อยละ 42 ลดลงเป็นร้อยละ 39 ในปี พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2549 ตามลำดับ แต่ละเปอร์เซ็นต์ของการออกจากภาคการเกษตรหมายถึง แรงงานไร้ฝีมือ และคนว่างงานจำนวนแสนคน การเตรียมคนกลุ่มนี้ที่กำลังทยอยออกจากภาคการเกษตร จึงเป็นเรื่องสำคัญ ในระดับชาติ 3) ในทางตรงกันข้ามเศรษฐกิจไทย มีการพึ่งพิงต่อภาคบริการ ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นภาคเศรษฐกิจที่คนไทยจำนวนมากมีความถนัด และเชี่ยวชาญมีการขยายตัวของแรงงานในภาคบริการจากร้อยละ 38 ในปี พ.ศ. 2541 เป็นร้อยละ 44 ในปี พ.ศ. 2549 อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าสัดส่วนของภาคบริการในเชิงเศรษฐกิจนั้นกลับลดลงอย่างต่อเนื่อง จากมูลค่าในสัดส่วนร้อยละ 59 ในปี พ.ศ. 2541 ลดลงเป็นร้อยละ 51.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในปี พ.ศ. 2549 ทั้งที่เป็นภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูง อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มมูลค่าในภาคบริการ ซึ่งมีหลากหลายประเภท เช่น การท่องเที่ยว การเงิน การแพทย์ การสื่อสาร การขนส่ง ฯลฯ รวมทั้งความเชื่อมโยงของสาขาบริการเหล่านี้ สำหรับภาคอุตสาหกรรมนั้น เนื่องจากนโยบาย

การส่งเสริมการส่งออกทำให้ภาคการผลิต มีพลวัตในการปรับตัวค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 29 ในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 36.4, 38.5 และ 39.3 ในปี พ.ศ. 2543, พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2549 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติตามลำดับโดยมีการใช้แรงงานในสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของแรงงานทั้งหมด อย่างไรก็ตามเนื่องจากภาวะการแข่งขันระหว่างประเทศ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นแรงกดดันให้อุตสาหกรรมไทยต้องยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศที่มีแรงงานราคาถูก และพลังปัญญาของประชากร เช่น จีน อินเดีย และเวียดนามการวิจัย และพัฒนาจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่อาจส่งผลถึงความอยู่รอดของอุตสาหกรรมไทยในอนาคตทั้งใกล้ และไกลตามธรรมชาติของแต่ละอุตสาหกรรมโครงสร้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทยเป็นแรงงานที่มีการศึกษาระดับประถม และต่ำกว่าเกือบร้อยละ 60 ในขณะที่แรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ 5 ประเด็นจึงอยู่ที่การยกระดับทักษะของแรงงานส่วนใหญ่พร้อม ๆ กับขยับโครงสร้างแรงงานภาค อุตสาหกรรมไปสู่แรงงานความรู้ (Knowledge Workers) และแรงงานเครื่องจักร การพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งระบบอาจต้องใช้กลไกการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาเป็นตัวขับเคลื่อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 22 - 24)

โลกาภิวัตน์ กระบวนการที่ประชากรของโลกถูกหลอมรวมกลายเป็นสังคมเดี่ยว กระบวนการนี้เกิดจากแรงของอิทธิพลร่วมทาง เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม และการเมือง มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ 1) ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เอื้อต่อการพัฒนา และที่ครอบงำการพัฒนาโลกาภิวัตน์เป็นรูปธรรมขึ้นได้เนื่องจากปัจจัยสำคัญ ๆ หลายประการรวมถึงความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารการคมนาคมขนส่ง และสื่อสารมวลชนส่งผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตการทำงานอาชีพ ตลอดจนปัจจัยสองข้อต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือกับการแข่งขันเป็นต้นปัจจุบันโลกาภิวัตน์สร้างความท้าทายให้แก่อุดมศึกษาในสองลักษณะ คือ การศึกษาในฐานะการค้าประเภทบริการข้ามพรมแดน และอิทธิพลของการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน 2) ในกรณีการศึกษาข้ามพรมแดน เป็นไปตามข้อตกลงทางการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services: GATS) ขององค์การการค้าโลก (WTO) ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกข้อตกลงดังกล่าวมี 3 ประเภท (Mode) คือ การบริโภคในต่างแดน (Consumption Broad) เช่น การที่นักศึกษาไทยไปศึกษาในสหรัฐอเมริกา การจัดหน่วยการศึกษาเชิงพาณิชย์ (Commercial Presence) เช่น การให้บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาในไทย ซึ่งอาจจะเป็นการจัดตั้งวิทยาเขตหรือสาขาหรือการให้สัมปทาน การให้บริการโดยชาวต่างชาติ (Presence of Natural Persons) เช่น โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ 3) อุดมศึกษาไทยควรศึกษากฎเกณฑ์ระหว่าง

ประเทศเหล่านี้ ซึ่งเป็นข้อตกลงพหุภาคี รวมทั้งกฎเกณฑ์ในข้อตกลงระดับทวิภาคี เช่น ข้อตกลง FTA ที่ได้ร่วมกันแล้ว หรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ควรตระหนักถึงผลที่จะเป็นประโยชน์ ต่ออุดมศึกษาไทย ทั้งในเชิงรับ และเชิงรุก มีการวางระบบ และการตรวจสอบเพื่อรักษาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา ทั้งในเชิงกายภาพ และการศึกษาที่ตามมาสาย (Cyber Education) แม้ไม่ปิดกั้น แต่เฝ้าระวัง รวมทั้งสร้างความพร้อมในอุดมศึกษาไทยเพื่อร่วมมือ และรับมือกับการเคลื่อนย้าย (Mobility) ของอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งรวมทั้งสถาบันหลักสูตร นักศึกษา อาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และภาคีคู่เจรจาของอาเซียน อีกทั้งโอกาสในการส่งออก อุดมศึกษาไทยในอนาคต 4) ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อประเทศไทยอีกด้านหนึ่ง คือ การรวมตัวของประชาชาติในอาเซียน ซึ่งไทยเป็น 1 ใน 10 ประเทศภาคีสมาชิก ที่ผ่านมา 40 ปี อาเซียนได้มีความร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ และได้ขยายความร่วมมือออกไปยังสาขาอื่น ๆ รวมทั้งการศึกษา แต่จากการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่รุนแรงของประเทศ และภูมิภาคอื่น ๆ การกีดกัน และการต้อรองทางการค้า การโจมตีค่าเงิน จนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ตลอดจนผลกระทบทางด้านสังคม และการเมืองทำให้ผู้นำของอาเซียน มีความเห็นพ้องกันที่จะผลักดันให้ประเทศสมาชิกรวมตัวกัน แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ในรูปของ “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558 หรือ อีก 8 ปีนับจากนี้ 5) แต่ละประเทศรวมทั้งประเทศไทย จึงมีภารกิจที่จะต้องเตรียมความพร้อม เพื่อนำประเทศไปสู่จุดที่เหมาะสมในประชาคม ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมจากตัวเลขในปี พ.ศ. 2549 อาเซียนในฐานะประชาคมมีประชากรรวมกัน 567 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ของ ประชากรโลกในมิติความหลากหลายของการพัฒนา กลุ่มประเทศก่อตั้งอาเซียนดั้งเดิม 6 ประเทศ และกลุ่มสมาชิกใหม่ที่เรียกว่า CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) มีสัดส่วนประชากร ร้อยละ 72 และ 28 ตามลำดับ ในขณะที่รายได้ต่อหัวของประชากรที่นับถือศาสนาหลัก ๆ เช่น อิสลาม ประมาณร้อยละ 44 และใช้ภาษาภาษาในสัดส่วนใกล้เคียงกัน 6) การรวมตัวของอาเซียน ในอนาคตอันใกล้ดังกล่าว เป็นที่คาดการณ์ได้ว่า จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้าย (Mobility) ในหมู่ ประเทศสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากร แรงงานการค้าอุตสาหกรรม ตลอดจน ความรู้ภาษา และวัฒนธรรม หากเป็นความร่วมมือทางการศึกษา และแรงงาน จะมีการ เคลื่อนย้ายของนักเรียน นักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนคนทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ นอกจากนี้ ความร่วมมือทางการวิจัย และพัฒนา ก็จะเอื้อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทางความรู้วัฒนธรรม แม้กระทั่งการบริหารจัดการ จากบทเรียนของยุโรป โดยความร่วมมือโบโลญญา (Bologna Accord) ซึ่งให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษา และปริญญาที่ยอมรับ ร่วมกันได้ (Mutual Recognition) เป็นเรื่องสำคัญในอันดับต้น ๆ โดยกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งจะเอื้อให้นักศึกษาสามารถเคลื่อนย้าย เข้าสู่ระบบการศึกษาที่ใหญ่ขึ้นหลากหลายขึ้น

บูรณาการได้มากขึ้น และอาจส่งผลทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งแน่นอนว่าประเทศที่สามารถเป็นต้นแบบของความเข้มแข็งทางด้านคุณภาพการศึกษา ย่อมอยู่ในสถานะได้เปรียบสามารถรองรับความต้องการ และการพัฒนาได้ทั้งเชิงรับ และเชิงรุก ซึ่งนอกเหนือจากการเปิดโอกาสให้บุคลากรในประเทศ สามารถเข้าถึงการศึกษาที่เข้มแข็งในประเทศอื่น แล้วยังเป็นโอกาสในการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพต่อเพื่อนสมาชิกอื่นอีกด้วย การรวมตัวกันของอาเซียนยังเปิดโอกาสทางการศึกษาอื่น ๆ อาทิ เช่น การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และอาจารย์ การศึกษาวิจัยร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การเรียนรู้ภาษาระหว่างกัน การโอนย้ายหน่วยกิต ข้ามสถาบัน และประเทศ การส่งเสริมการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e - Learning) ตลอดจนการศึกษาตลอดชีวิต นับเป็นโอกาสทองในการมองการอุดมศึกษา จากมิติภายนอกซึ่งเป็นทั้งตลาดการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ความร่วมมือทางการศึกษา และวิจัย และความเข้าใจอันดีระหว่างพลเมือง อันจะนำไปสู่ภูมิภาคที่มีความสงบ และสันติในระยะยาว 7) การดำเนินงานของอาเซียน ยังมีผลต่อความร่วมมือกับมิตรประเทศ หรือกลุ่มประเทศในนามของ “คู่เจรจา” (Dialogue Partners) อาทิ เช่น คู่เจรจาที่สำคัญ คือ จีน และอินเดียซึ่งมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา อีกทั้งประชากรในสองประเทศดังกล่าว มีจำนวนมหาศาลกว่า 1 ใน 3 ของประชากรโลก กล่าวกันว่าประเทศทั้งสองกำลังเดินไปสู่ความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ในรอบศตวรรษที่ 21 น่าจะส่งผลต่ออำนาจทางสังคม และการเมืองไปในเวลาเดียวกัน ภาวะดังกล่าวคงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่อุดมศึกษาไทยจำเป็นต้องคำนึงถึง และส่งเสริมความร่วมมือทางด้านอุดมศึกษากับ จีน และอินเดีย ในรูปแบบต่าง ๆ นับตั้งแต่การเรียนรู้ภาษา ความร่วมมือทางวิชาการ การรับ และแลกเปลี่ยนนักศึกษา นักวิจัย และอาจารย์ การทำโครงการร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 24 - 26)

ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อกระบวนการกิจกรรมของมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น สังคมความเป็นอยู่ การปกครอง เศรษฐกิจ แม้แต่ด้านการเมืองการปกครอง การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วได้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อระบบเศรษฐกิจ ภาคการผลิต ภาคการบริการและคุณภาพชีวิตของประชาชน มีแนวทางในการพัฒนา คือ 1) ความเปลี่ยนแปลง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจ้างงาน นับตั้งแต่เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตในภาคการเกษตร เทคโนโลยีที่เป็นแรงขับเคลื่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม เทคโนโลยีที่เพิ่มมูลค่าในภาคบริการ ตลอดจนเทคโนโลยีนำสมัยในยุคฐานความรู้ ก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ผลิตภาพ” (Productivity) และ “นวัตกรรม” (Innovation) ในกระบวนการผลิต ทั้งที่เป็นสินค้าและบริการนอกเหนือจากการมองภาพอนาคตทางเทคโนโลยี (Technology Foresight) แล้ว ในโลกตะวันตกมักมีนักคิดอนาคต (Futurists) ที่มีแนวคิดต่อเทคโนโลยี ที่มอง

ไม่เห็นในวันนี้ เช่น เทคโนโลยีทางการแพทย์ เพื่ออายุยืนยาว เทคโนโลยีเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เทคโนโลยีด้านพลังงานใหม่ ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา 2) การพัฒนาเทคโนโลยีโดยอุดมศึกษานั้น นอกเหนือจากการวิจัยและพัฒนาเพื่อการตีพิมพ์บทความทางวิชาการแล้ว การทำวิจัยตามความต้องการของประเทศ ก็เป็นประโยชน์ เช่นเดียวกัน ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างอุดมศึกษา กับหน่วยงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีระดับประเทศ ซึ่งมีรอยต่อกับโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และภาคเอกชนแล้ว อาทิ เช่น ความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นต้น

โลกยุคสารสนเทศ ขณะนี้โลกกำลังก้าวสู่ยุคของสภาพเสมือนจริง ซึ่งเปรียบได้ว่าเป็นเขตแดนบุกเบิกของคริสต์ศตวรรษที่ 21 เราจะพบว่า ประกอบด้วยถนนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประกอบด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และบริการสารสนเทศต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเอกชนอีกมากมาย ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ 1) เทคโนโลยีประเภทหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อวิถีชีวิตอาชีพ และธุรกิจอุตสาหกรรมใหม่ ๆ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร การปฏิวัติสารสนเทศเริ่มขึ้นโดยวิวัฒนาการของวงจรรวมคอมพิวเตอร์ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดการจ้างงาน และความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โลกยุคสารสนเทศเป็นสังคมไร้พรมแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความรู้กระทำได้ง่าย เทคโนโลยีแพร่กระจายอย่างกว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา มีนวัตกรรม และตลาดแรงงานใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่ม และมูลค่าสูงบนพื้นฐานของนวัตกรรมทรัพยากรมนุษย์โครงสร้างพื้นฐาน และอุตสาหกรรมสารสนเทศ ดังที่ระบุไว้ในนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของไทย (IT 2010) ซึ่งเมื่อแปลงเป็นรายละเอียดของการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมแล้ว จะอยู่ในรูปแบบของโครงการพัฒนาทางด้านสังคม (e - Society) การศึกษา (e - Education) อุตสาหกรรม (e - Industry) พาณิชยกรรม (e - Commerce) โดยรัฐบาลมีบทบาทนำผ่านโครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e - Government) นอกจากนี้ โลกยุคสารสนเทศยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน และการจ้างงานของแรงงานในอนาคต ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่สำคัญต่อการออกแบบอุดมศึกษาในปัจจุบัน 2) นอกจากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วตลาดแรงงานในอนาคตยังต้องให้ความสำคัญแก่การประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งกระจายตัวอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ ครอบคลุมธุรกิจการผลิตการค้าปลีกค้าส่ง และบริการรวมทั้งธุรกิจครอบครัวขนาดใหญ่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 26 - 28)

สรุปการดำเนินการตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา

รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการกีฬา ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลของประเทศ ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพที่ดี ปลุกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เป็นค่านิยม เกิดความสมานฉันท์ของคนในชาติการสร้างความเป็นปึกแผ่น สร้างแรงบันดาลใจ สร้างรายได้ อาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการกีฬาของประเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ขึ้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่มุ่งพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในทุกระดับยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการ และเป็นองค์รวม รวมทั้งกรอบความร่วมมือ ในการรวมตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อเตรียมก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับนี้ได้มุ่งหวังให้คนไทย ได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างถูกต้อง จนเป็นวิถีชีวิตมีสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีน้ำใจนักกีฬา เพื่อหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว สู่ความสามัคคี และสมานฉันท์ มีการบริหารจัดการกีฬาทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา พัฒนาศักยภาพนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างมีมาตรฐานระดับสากล รวมทั้งการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งทุกภาคส่วนในสังคมจะได้ใช้แผนฯ ฉบับนี้เป็นกรอบแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ในแผนปฏิบัติการของกระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สถานการณ์ และแนวโน้มการพัฒนาการกีฬา และการออกกำลังกาย มีแนวโน้มการพัฒนา ดังนี้คือ 1) การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มุ่งพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในทุกระดับยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนในสังคม พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการ และเป็นองค์รวม 2) การพัฒนาการกีฬาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในด้านการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน การดูกีฬา และเล่นกีฬาของประชาชนยังมีน้อย การนำวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการพัฒนาการกีฬาทุกระดับอย่างจริงจัง และการบริหาร

จัดการกีฬาแบบบูรณาการ 3) สำหรับแนวโน้มนทางด้านกีฬา กระแสการให้ความสนใจต่อสุขภาพ การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ การตื่นตัวในเรื่องของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของคนทั่วโลก ทำให้ประชาชนให้ความสนใจดูแลสุขภาพเล่นกีฬา และออกกำลังกายมากขึ้น การกีฬายังมีส่วนสำคัญในการสร้างความภาคภูมิใจ สร้างแรงบันดาลใจก่อให้เกิดความสามัคคี และสามัคคีของคนในชาติ การกีฬายังสามารถเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ 4) การออกกำลังกาย และเล่นกีฬาของประชาชน มีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรมการออกกำลังกายของประชากรปี พ.ศ. 2546, พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2550 พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มของการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือ จากร้อยละ 29.00 ร้อยละ 29.10 และร้อยละ 29.60 ในปี พ.ศ. 2546, พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2550 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551 อ้างถึงใน กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา, 2555, หน้า 21)

ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549)

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549) ในภาพรวมประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยพบว่า ประชาชนมีความตื่นตัวในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬามากขึ้น ภาครัฐ และเอกชนให้การส่งเสริมสนับสนุนการกีฬา และมีการนำวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการพัฒนาการกีฬามากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีผลการดำเนินงานหลายส่วน ที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ดังนี้คือ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาก้าวขึ้นพื้นฐาน ครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา ยังมีไม่ครบทุกโรงเรียน ในระดับมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรบังคับพลศึกษาเพียงบางมหาวิทยาลัย และมีผู้ฝึกสอนกีฬาพื้นฐานไม่ครบทุกหมู่บ้าน 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน ยังไม่มีตัวแทนรับผิดชอบกีฬามวลชน ในคณะกรรมการ กีฬาจังหวัด มีส่วนสุขภาพสำหรับประชาชน ยังไม่ครบทุกตำบล และหน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่มีสถานที่ออกกำลังกายให้บุคลากร 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยังไม่มีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาศูนย์กีฬาด้านการกีฬา ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ และศูนย์ฝึกระดับภูมิภาค มีสนามกีฬาที่ได้มาตรฐาน 4 แห่ง (ยังไม่ครบทุกจังหวัด) และมีการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ประโยชน์ระดับต่ำ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ยังไม่ได้พัฒนากีฬาอาชีพอย่างแท้จริงบุคลากรด้านกีฬาอาชีพยังมีจำนวนน้อย และคุณภาพยังไม่ได้มาตรฐานสากล กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพยังไม่ได้ประกาศใช้ การจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพยังไม่ได้มาตรฐาน การสนับสนุนกีฬาอาชีพจากภาคเอกชน และผลตอบแทนด้านสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และ

เทคโนโลยีการศึกษา การเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา ยังมีอยู่ในระดับที่ต่ำ ยังไม่มีศูนย์สารสนเทศทางด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา และมีการใช้ความรู้ด้านโภชนาการในการพัฒนาโครงสร้างทางร่างกายของนักกีฬาอยู่ในระดับที่ต่ำ

6) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬา ยังไม่มีศูนย์สารสนเทศทางการกีฬา เพื่อใช้บริหารงาน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการศึกษา สมาคมกีฬาที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สมาคมยังมีอยู่ในจำนวนที่ต่ำ สถานกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกยังมีจำนวนไม่เพียงพอ กฎระเบียบข้อบังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย การบริหารงานด้านการกีฬาขององค์กรต่าง ๆ ยังขาดหลักธรรมาภิบาล และการบริหารงานขาดการติดตาม และประเมินผล

ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554)

ผลการวิจัยในสาระของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554)

ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการศึกษา และยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬา ซึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้ใช้หลักการพิจารณาจากการสัมภาษณ์การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรการต่าง ๆ นั้น “เป็นไปตามเป้าหมาย” หรือ “ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย” โดยแยกรายตัวชี้วัด ซึ่งมีข้อค้นพบจากการทบทวน และประเมินแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554) สรุปได้ดังนี้คือ

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ 7 ตัวชี้วัดพบว่าไม่มีวัตถุประสงค์ใดที่ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน มีวัตถุประสงค์ 1 ข้อ 3 ตัวชี้วัด พบว่าไม่มีวัตถุประสงค์ใดที่ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ 10 ตัวชี้วัดพบว่ามีวัตถุประสงค์ที่เป็นไปตามเป้าหมาย คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1, 2 และ 4 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 3, วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 1 สำหรับวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 3 และ 5 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 1 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ 14 ตัวชี้วัด พบว่ามีวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1, 2 และ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 2 และ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 1 สำหรับวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายพบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 1, 4, และ 5 วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ตัวชี้วัดที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ตัวชี้วัดที่ 2 และ

3 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ 10 ตัวชี้วัด พบว่ามีวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 1, 2 และ 3 สำหรับวัตถุประสงค์ที่ ดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายพบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 2 และ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 4 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬา มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ 10 ตัวชี้วัด พบว่ามีวัตถุประสงค์ที่ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1, 4 และ 8 สำหรับวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายพบใน วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 2, 3, 5, 6, และ 7 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 1 และ 2

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยในสาระของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554) มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) การกำหนดยุทธศาสตร์หลักของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ควรนำข้อค้นพบจากการประเมินมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการจัดทำแผนฯ และ ในการร่างแผนพัฒนาฯ ควรจะคงยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์เอาไว้ เพราะได้ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของการพัฒนากีฬาชาติไว้ค่อนข้างครบถ้วนแล้ว แต่ควรพิจารณา อย่างรอบคอบ และถี่ถ้วนเพื่อให้มีความรัดกุมในตัวชี้วัด ซึ่งต้องมีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) เพื่อให้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติได้ลงไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างจริงจังถูกต้อง และเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของผู้วางนโยบาย และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ในการวางกรอบ แผนงาน จะต้องมีการติดตามนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้แผนฯ โดยควรจะมีการนิเทศ เมื่อแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ได้มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว มีการติดตาม และ ประเมินผลทุกปี หรือในระยะครึ่งแผน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของผู้ปฏิบัติ และเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) สมรรถภาพทางกายของเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป เป็นดัชนีสำคัญตัวหนึ่ง ที่จะชี้วัดถึงความเจริญมั่นคงของประเทศชาติ เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถภาพทางกายของเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม ใช้เป็นหลักฐาน ในการจัดทำแผนพัฒนากำลังคนในชาติได้อย่างถูกต้อง จึงสมควรจะได้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ อย่างจริงจัง มีการทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีตัวเลขที่จะใช้เป็นดัชนีชี้วัดความแข็งแรง สมบูรณ์ของร่างกาย เพื่อจะได้นำผลไปใช้ในการประเมินองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศชาติได้ 4) การประสานสัมพันธ์งานระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนกีฬา เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าโรงเรียนกีฬา ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นเป้าหมายให้เป็นแหล่ง ในการผลิตบุคลากรทางการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ และก้าวต่อไปสู่ความเป็นกีฬาเพื่อการอาชีพ แต่สภาพความเป็นจริง ณ ปัจจุบันนั้น พบว่าการผลิตกำลังคนทางการกีฬาของโรงเรียน ยังไม่ประสบ

ผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องมากมาย ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดการประสานสัมพันธ์งานในระดับกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย เพื่อไม่ให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณ และกำลังคนที่เป็นเป้าหมายหลัก เพื่อการพัฒนาองค์กร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ร่วมกันทำงานแบบบูรณาการ เพื่อให้โรงเรียนกีฬาเป็นแหล่งในการเพาะพันธุ์นักกีฬาอย่างแท้จริง 5) การจัดทำพระราชบัญญัติกฎหมายกีฬาอาชีพ ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ระบุยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพไว้อย่างชัดเจน แต่ในการดำเนินงานเพื่อเตรียมกีฬาทั้ง 12 ชนิดกีฬา ที่การกีฬาแห่งประเทศไทยวาดหวังจะให้เป็กีฬาเพื่อการอาชีพนั่น ปรากฏว่าประเทศไทยยังไม่มีพระราชบัญญัติกฎหมายกีฬาอาชีพไว้บังคับใช้ ดังนั้นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องผลักดันให้ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติกฎหมายกีฬาอาชีพมาบังคับใช้อย่างรีบด่วน 6) การกระจายงานด้านการกีฬาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนากีฬาของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการคิด การทำ การรับผิดชอบงานกีฬาของประเทศ ตามระดับความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นผู้ที่มีบทบาทในเรื่องนี้ อย่างชัดเจน เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำงานกับประชาชน ในระดับรากหญ้าการเปิดโอกาสให้ภาคีต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จะทำให้ช่วยลดหรือขจัดปัญหาการผูกขาดในการดำเนินงานของสโมสร และสมาคมกีฬาต่าง ๆ ได้ 7) การจัดตั้งศูนย์สารสนเทศด้านการกีฬา การออกกำลังกาย ศูนย์ข้อมูลทางการกีฬานับเป็นหัวใจสำคัญ ของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ทุกครั้งที่มีการประเมิน โครงการต่าง ๆ จะพบว่า ระบบการสืบค้นข้อมูลของประเทศไทยค้นหาข้อมูลได้ยากมาก ทั้งนี้เพราะไม่มีการเก็บข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ข้อมูลยังกระจัดกระจายกันอยู่ และอาจจะไม่มีการเก็บข้อมูลเอาไว้เลย ทำให้เสียโอกาสในการเชื่อมโยงกับข้อมูลที่สำคัญ ๆ ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ คณะนักวิจัยเห็นว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ควรจะได้มีการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการกีฬาการออกกำลังกาย หรือมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เพื่อเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ และสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ ในการสืบค้นข้อมูลได้อีกทางหนึ่ง 8) การผลิตบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ณ ห้วงเวลานี้ ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า สหวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ไม่ว่าจะเป็นสรีรวิทยาการออกกำลัง กายชีวกลศาสตร์ทางการกีฬา จิตวิทยาการกีฬา และการออกกำลังกาย โภชนศาสตร์ทางการกีฬา เวชศาสตร์ทางการกีฬาศาสตร์ ของการเป็นผู้ฝึก และองค์ความรู้ทางการบริหารจัดการการกีฬา ต่างก็เป็นองค์ความรู้ที่จะช่วยพัฒนาคน

ให้เป็นคนที่มีคุณภาพพัฒนานักกีฬา ให้เป็นผู้มีศักยภาพไปสู่ความเป็นเลิศ และก้าวขึ้นไปเป็น นักกีฬาอาชีพได้อย่างเต็มตัว ดังนั้นการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้เป็น ผู้ชำนาญการ และเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่แท้จริง และเข้มข้น ในวิชาชีพนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรับดำเนินการอย่างเร่งด่วนจริงจัง และจริงจัง เพราะ มิฉะนั้นประเทศไทย อาจจะมีนักวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ตกรุ่นอยู่มากมาย โดยที่ไม่สามารถนำ องค์ความรู้ที่ได้รับจากสถาบันผู้ผลิตมาใช้ในสถานการณ์จริง ดังนั้นสถาบันผู้ผลิตสถาบันหน่วยงาน หรือองค์กรผู้ใช้บริการ รวมทั้งสมาคมวิชาชีพ จะต้องร่วมมือกันในลักษณะไตรภาคี หรือพหุภาคี เพื่อยกระดับมาตรฐานของความเป็นนักวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อความเจริญก้าวหน้า ของศาสตร์นี้ อย่างแท้จริง 9) การอนุรักษ์ และส่งเสริมกีฬา และการละเล่นพื้นบ้านของชาติประเทศไทยเป็น ประเทศที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนาน กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านที่แสดงออกถึง วัฒนธรรมอันดีงามของชาวไทย ที่มีอยู่มากมายเพื่ออนุรักษ์สิ่งที่เป็นสมบัติของชาติ และเก็บรักษา ไว้เพื่อการศึกษา ของเยาวชนรุ่นหลังในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) สมควรจะได้มีการวางมาตรการ และมีตัวชี้วัดของการอนุรักษ์กีฬา และการละเล่นพื้นบ้านของไทย ไว้ด้วย เพื่อไม่ให้ความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้หลุดหายไป 10) การสร้างสนามกีฬา ศูนย์กีฬาที่เป็นมาตรฐาน สนามกีฬาของรัฐซึ่งกระจายกันอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ หลายแห่งยังขาด มาตรฐาน ขาดอุปกรณ์ประจำสนามที่ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบแสงสว่าง ระบบเสียงบริเวณ รอบ ๆ สนาม ซึ่งทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยสำหรับนักกีฬา ผู้ตัดสิน ระบบการแสดงผล และ ผลการแข่งขัน (Score Board) ก็ไม่เป็นมาตรฐานองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญเหล่านี้ ทำให้ประเทศไทย ขาดโอกาสในการได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ทำให้ สูญเสียรายได้ที่จะเข้าสู่ประเทศจากการเดินทางของนักท่องเที่ยว เมื่อประเทศไทยได้รับเป็นเจ้าภาพ ในมหกรรมกีฬาต่าง ๆ และเป็นการสวนกระแสที่รัฐบาลชุดปัจจุบันได้แสดงเจตนารมณ์ ในการ เปิดโอกาสให้เสนอตัวให้เป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมทางด้านกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์ การกีฬา เพื่อเชื่อมต่อการท่องเที่ยว ในกรณีนี้ถึงแม้จะเป็นการลงทุนที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง แต่หากรัฐบาลจะได้มีการกำหนดนโยบายให้มีการสนับสนุน จากสำนักงานประมาณ และองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

การจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ฉบับนี้กระทรวง การท่องเที่ยว และกีฬาได้นั้นกระบวนการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนทั้งในหน่วยงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ ด้านการกีฬาโดยตรง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการอำนวยการ และคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -

2559) โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชน สถาบันการศึกษา สมาคมกีฬา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ได้มอบหมายให้ ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อน และประสานการยก (ร่าง) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ขึ้น ประกอบด้วยคณะทำงานผู้ทรงคุณวุฒิประจำยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ โดยมี นายสมพงษ์ ชาติสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันการพลศึกษาเป็นประธานคณะทำงาน การดำเนินการในส่วนภูมิภาค สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬาได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อ รับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฯ ใน 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ดำเนินการที่ จังหวัดลำปาง โดยมีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ จังหวัดอุดรธานี โดยมีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตอุดรธานี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ภาคใต้ที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชุมพร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และภาคกลางดำเนินการที่ กรุงเทพมหานคร โดยมีสำนักงานอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา เป็น หน่วยงานรับผิดชอบ พร้อมทั้งได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการเสนอความ คิดเห็นข้อเสนอแนะ และพิจารณา (ร่าง) แผนฯ รวมทั้งจัดประชุมคณะกรรมการ และคณะทำงาน จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) เพื่อการปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) โดยมีกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนา การกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) บนพื้นฐานของหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้านการ ออกกำลังกาย และการกีฬา ข้อมูลแนวโน้มสถานการณ์ และทิศทางการพัฒนาการกีฬา กรอบความ ร่วมมือระหว่างประเทศ มาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยว และ กีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถบูรณาการภารกิจด้านกีฬาได้อย่างเป็น ระบบ เหมาะสม และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทาง การพัฒนา และบริหารจัดการกีฬาของประเทศให้เกิดความยั่งยืน

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

วิสัยทัศน์ คนไทยได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างถูกต้อง จนเป็น วิถีชีวิตมีสุขภาพสมรรถภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีน้ำใจนักกีฬา หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว เพื่อความสามัคคี สมานฉันท์ พัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการ กีฬา เพื่อพัฒนานักกีฬาที่มีศักยภาพ ให้ได้มาตรฐานสากล มีการบริหารจัดการกีฬาทุกมิติอย่างเป็น ระบบ เพื่อสร้างรายได้สร้างอาชีพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอื่นได้มีส่วนร่วมด้วย

พันธกิจ 1) เพิ่มโอกาสให้คนไทยได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วนในการใช้กิจกรรมการ

ออกกำลังกาย และการกีฬา และเป็นสื่อในการสร้างสังคมสามัคคีสามานฉันท์ 3) พัฒนาศักยภาพของนักกีฬาโดยใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา ให้ได้มาตรฐานระดับสากลนำไปสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพ 4) พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการบริหารจัดการกีฬา และการออกกำลังกายทุกมิติ อย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้รับโอกาสในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพเพื่อสร้างค่านิยม วิถีชีวิตรักการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย ผู้การมีสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี 2) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน ในการใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย และการกีฬาเป็นสื่อ เพื่อสร้างสังคมที่มีน้ำใจนักกีฬา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามัคคีสามานฉันท์ 3) เพื่อจัดหา และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาให้เพียงพอ โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามกีฬา วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้งการจัดให้มีผู้ฝึกสอน และอาสาสมัครด้านการออกกำลังกาย และการกีฬาประจำศูนย์ และสนามกีฬา 4) เพื่อปรับบทบาทของกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ให้สนับสนุนภารกิจในการพัฒนานักกีฬา ตั้งแต่ระดับเด็ก และเยาวชน โดยจัดให้มีทุนการศึกษา และทุนสนับสนุนแก่เด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถ และมีแนวโน้มว่าจะเป็นผู้มีความสามารถสูงด้านกีฬา ในระดับนานาชาติให้สามารถพัฒนาเป็นนักกีฬาทีมชาติที่สร้างชื่อเสียง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของประเทศ 5) เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน และการบริจาคเพื่อพัฒนาการออกกำลังกาย และการกีฬาด้วยมาตรการจูงใจที่เหมาะสม เช่น มาตรการภาษีมาตรการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการการเงินภายใต้ความโปร่งใส และมีธรรมาภิบาล 6) เพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนากีฬาที่มีศักยภาพ ไปสู่กีฬาอาชีพ รวมทั้งพัฒนาผู้ฝึกสอน และผู้ตัดสินให้ได้ มาตรฐาน สากล 7) เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์การกีฬา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการบริหารจัดการกีฬา และการออกกำลังกายในทุกมิติอย่างเป็นระบบ 8) เพื่อสนับสนุนให้ผู้พิการเข้าถึงการกีฬา และการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นนักกีฬาที่มีความสามารถในนามทีมชาติไทย ในการแข่งขันกีฬา และมหกรรมกีฬาด่าง ๆ 9) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกีฬาของภูมิภาค และของโลก จัดให้มีการแข่งขันกีฬา และกีฬาคณพิการระดับโลกที่สำคัญ ๆ ตลอดจนการประชุมเกี่ยวกับกีฬาระดับภูมิภาค และระดับโลก เพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เป็น “ทีมไทยแลนด์”

เป้าหมายหลัก 1) เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬายั่งยืนพื้นฐานมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และน้ำใจนักกีฬา ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

รวมทั้งสามารถออกกำลังกาย และเล่นกีฬา ชม และเชียร์กีฬาตามระเบียบ และกฎกติกา 2) เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาอายุ 3 - 11 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน วิ่ง กระโดด ปีน ป่าย ชีดหยุน และการเล่นผาดโผน ตามเกณฑ์ความสามารถของแต่ละระดับอายุ 3) เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาอายุ 12 - 18 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเล่นกีฬาอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา ตามความสามารถของเพศ และอายุ 4) เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ 5) ประชาชนทุกกลุ่มร้อยละ 60 ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม และสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละไม่น้อยกว่า 30 นาที และร้อยละ 50 มีสุขภาพดี และสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ดี 6) ชุมชนระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 25 มีสถานที่บริการด้านการออกกำลังกาย และการกีฬา ตามเกณฑ์มาตรฐาน 7) ประเทศไทยเป็นเจ้าเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ในชนิดกีฬาสากลที่มีการแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์ อาเซียนพาราเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์ 8) ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 - 5 จากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และเอเชียนพาราเกมส์ และอันดับ 1 - 5 ของเอเชีย จากการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์ 9) มีสถาบันผลิต และพัฒนาผู้ฝึกสอนในระดับชาติ และนานาชาติ 10) มีสถานกีฬาเพื่อการฝึกซ้อม และแข่งขัน ที่ได้มาตรฐานในแต่ละระดับในทุกจังหวัด 11) จำนวนบุคลากรกีฬาอาชีพ และนักกีฬาอาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งนักกีฬาอาชีพมีผลงานหรือระดับความสามารถที่ได้มาตรฐานนานาชาติ (International Ranking) โดยเฉลี่ยดีขึ้น 12) ระบบการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล 13) มีระบบการวางแผนการประชาสัมพันธ์ สวัสดิการ และการติดตามผลด้านกีฬาอาชีพมากขึ้น 14) จำนวนรายได้จากผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพจากภาครัฐ และภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น 15) จำนวนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในองค์การวิทยาศาสตร์การกีฬา ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และในสมาคมกีฬาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 16) มีองค์การวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ 17) มีการศึกษาวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา 18) มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬาระดับชาติระดับภาค ระดับจังหวัด อย่างน้อย 3 หมวดเครื่องมือ คือ เครื่องมือทางชีวกลศาสตร์การกีฬาเครื่องมือทางสรีรวิทยาการออกกำลังกาย และกีฬา และเครื่องมือทางเวชศาสตร์การกีฬา 19) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ องค์การ สมาคม ชมรม ที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อเตรียมการรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ให้มีประสิทธิภาพ อย่างน้อยร้อยละ 60 20) มีคณะกรรมการการกีฬา

ที่มีบทบาทในการบริหารงานการกีฬาอย่างน้อย จำนวน 1 คณะกรรมการ ครบทุกระดับ ได้แก่ ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ 21) มีฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศด้านการกีฬา ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ 22) มีการปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในทุก ๆ ด้านให้ทันสมัย และสามารถรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 23) มีกองทุนในการพัฒนาการกีฬา และสวัสดิการของนักกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ 24) มีระบบกลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาทุกระดับตั้งแต่ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ประกอบด้วย 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1) ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการออกกำลังกาย และการกีฬาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.1) เพื่อให้เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจมีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา 1.2) เพื่อให้เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่ม ได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และน้ำใจนักกีฬา และการดำเนินชีวิต ในสังคมอย่างมีความสุข 1.3) เพื่อให้เด็ก และเยาวชนทุกกลุ่ม มีทักษะ และความสามารถทางการกีฬาขั้นพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา ตามความถนัด และศักยภาพอย่างต่อเนื่อง 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 2.1) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นวิถีชีวิต 2.2) เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงการบริการด้านการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ 2.3) เพื่อให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพทางกายคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี และความมีวินัยของคนในชาติ 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 3.1) ให้นักกีฬาทุกระดับมีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน และพัฒนาความสามารถโดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติ และนานาชาติ 3.2) มีระบบ และกลไกให้บุคลากรทางการกีฬา ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพียงพอต่อความต้องการ ในการพัฒนาการกีฬาทุกระดับตั้งแต่ระดับ อำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ 3.3) เพื่อสร้าง และพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการฝึกซ้อม และการแข่งขันกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ อำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ 3.4) เพื่อสร้างระบบ และกลไกในการพัฒนาเครือข่ายองค์กรกีฬาในแต่ละระดับ ให้เชื่อมโยงบูรณาการ และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3.5) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้งระดับชาติ และนานาชาติ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 4.1) เพื่อส่งเสริม และพัฒนากีฬาสากลที่มีศักยภาพ และการกีฬาไทยบางชนิด ให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างยั่งยืน 4.2) เพื่อพัฒนานักกีฬาทุกระดับ และบุคลากรกีฬาอย่างครบวงจร

โดยพัฒนาทั้งคุณภาพ และจรรยาบรรณตลอดทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันผลิตบุคลากรกีฬา อาชีพ และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสมาชิก (แฟนคลับ) ขององค์การสโมสรมกีฬาสีทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค 4.3) เพื่อพัฒนาระบบ และกลไกการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพ ให้มีมาตรฐานสากล โดยมี กฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางการกีฬาที่เหมาะสม และทันสมัย 4.4) เพื่อพัฒนาระบบบริหารแบบมืออาชีพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดสรรทุนส่งเสริม และสวัสดิการกีฬาอาชีพ เพื่อการคุ้มครอง และรักษาสิทธิ และผลประโยชน์รวมทั้งสร้างแรงจูงใจ ให้องค์การเอกชนร่วมส่งเสริมกีฬาอาชีพ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการ กีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 5.1) เพื่อให้มีการจัดตั้งองค์การด้านวิทยาศาสตร์ และเครือข่ายวิทยาศาสตร์ การกีฬารอบคลุมทั่วประเทศ 5.2) เพื่อให้มีการจัดสรรอัตราค่าจ้างบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬาที่มีความรู้ความสามารถ ด้านชีวกลศาสตร์การกีฬา สรีรวิทยาการออกกำลังกาย และกีฬา เวชศาสตร์การกีฬา จิตวิทยาการกีฬา โภชนาการการกีฬา และเทคโนโลยีการกีฬา 5.3) เพื่อให้มีการ สร้างงานวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา รวมทั้ง ให้มีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬา และประชาชนทุกกลุ่ม 5.4) เพื่อให้มีเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬาในองค์การ ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในทุกระดับ ที่มีมาตรฐานสำหรับให้บริการนักกีฬา และประชาชนทุกกลุ่ม 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหาร การกีฬา และการออกกำลังกาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 6.1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการ บริหารองค์การ บุคลากร และสถานกีฬาทุกระดับ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ตลอดจน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และการออกกำลังกายให้ทันสมัย 6.2) เพื่อเชื่อมโยงบูรณาการ และประสานความร่วมมือขององค์การกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการการกีฬา และการออกกำลังกาย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเชื่อมโยงบูรณาการแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) สู่การปฏิบัติ เพื่อให้การเชื่อมโยงบูรณาการแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) สู่การปฏิบัติให้สามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จะต้องอาศัย ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จดังนี้ 1) รัฐบาลหรือหน่วยงานระดับนโยบายควรผลักดัน “การส่งเสริม ให้คนไทยรักการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬากลายเป็นวิถีชีวิต” ให้เป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ทุก หน่วยงานจะได้ใช้แผน ฯ ฉบับนี้ เป็นกรอบแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนในแผนปฏิบัติการ ของกระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 โดยมีแผนงาน โครงการ และการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้ดำเนินการเป็น ไปในทิศทางเดียวกัน และมีองค์การกำหนดนโยบายมาตรการกำกับดูแล และสนับสนุนการบูรณาการปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน 2) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ

การออกกำลังกาย และการกีฬา และเพิ่มขีดความสามารถขององค์การที่ทำหน้าที่หลัก ด้านการกีฬา ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคี เครือข่าย ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการการออกกำลังกาย และการกีฬาแบบบูรณาการในทุกมิติอย่างเป็นระบบ 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และอุปกรณ์กีฬา เพื่อสนับสนุนการเล่นกีฬากการออกกำลังกาย โดยการกำหนดมาตรฐานพัฒนาปรับปรุงบำรุงรักษาเพิ่มมูลค่า โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ และสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และอุปกรณ์การออกกำลังกาย และการกีฬาให้มีมาตรฐาน 4) จัดให้มี และเพิ่มศักยภาพของสถาบันการพัฒนานุเคราะห์ทางการออกกำลังกายการกีฬา ระบบการฝึกซ้อม และการผลิตนักกีฬา โดยพัฒนาองค์ความรู้การวิจัย และการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา เพื่อสนับสนุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของนักกีฬา 5) ส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนด้านออกกำลังกาย และการกีฬาโดยสนับสนุนสิทธิประโยชน์สำหรับภาคเอกชน เพื่อการลงทุนในธุรกิจกีฬาให้เพิ่มมากขึ้น 6) ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการด้านการออกกำลังกาย และการกีฬาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้องค์ความรู้ด้านการกีฬา และส่งเสริมให้มีอาสาสมัครการกีฬาระดับตำบล 7) ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การ ชุมชน และภาคี เครือข่ายองค์การกีฬา ให้องค์ความรู้ด้านการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา การชม และเชียร์กีฬา และการสร้างวัฒนธรรมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาที่สอดคล้องจนเป็นวิถีชีวิต

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5

(พ.ศ. 2555 - 2559) มีความสอดคล้องกันในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการตลอดจนมีแนวทางการดำเนินงานที่สนับสนุนซึ่งกัน และกันควรดำเนินการดังนี้ 1) การบริหารดำเนินการ และการประสานแผนแบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้ 1.1) ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ กำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย และการกีฬา พิจารณากำหนดนโยบายเสนอความเห็นก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ และสั่งการ 1.2) ระดับการผลักดันแผน มีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการนำนโยบาย และข้อสั่งการในระดับนโยบาย แจ้งประสานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการ วิจัยเชิงนโยบายนำเสนอข้อเสนอแนะ และปัญหาอุปสรรคเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ 1.3) ระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย และการกีฬา สมาคมกีฬา ชมรมกีฬา สโมสรกีฬา มหาวิทยาลัย สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับเป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติ 2) การผลักดันแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

ไปสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ดังนี้ การผลักดันแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคีต่าง ๆ สามารถผลักดัน และดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาของแผนฯ ได้อย่างเหมาะสม โดย 2.1) ระดับส่วนกลาง เพื่อให้มีการบูรณาการแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) และแผนในระดับชาติที่เกี่ยวข้อง นำไปกำหนดเป็นกรอบของหน่วยงาน และจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬาเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ 2.2) ระดับจังหวัด เพื่อให้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด โดยผลักดันให้การพัฒนาการออกกำลังกาย และการกีฬาไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด และมีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬาของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด โดยมีสำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งผลักดันให้เขตพื้นที่การศึกษาสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในระดับภาค จังหวัด ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น 2.3) ระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งผู้นำชุมชน ได้นำเป้าหมายมาตรการ และแนวทางไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน และมีดำเนินการจัดทำโครงการ กิจกรรม เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน 3) การสนับสนุน และส่งเสริมศักยภาพของหน่วยปฏิบัติ 3.1) การส่งเสริม และสนับสนุนด้านวิชาการ 3.2) การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อดำเนินงานในกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในทุกประเด็นยุทธศาสตร์ 3.3) การสนับสนุน และพัฒนากลไกการประสานงานโดยการสร้างเครือข่ายด้านการกีฬา

กลไกการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ กลไกในการแปลงแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ไปสู่การปฏิบัติ มุ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบในทุกระดับดังนี้ 1) ให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรระดับชาติ 2) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละแผนงานทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรระดับภูมิภาคระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น 3) การให้สมาคมกีฬาชนิดต่าง ๆ เข้ามามีส่วนในการเสนอแนะนโยบาย และผลักดันการพัฒนาการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาของชาติ 4) ใช้บันทึกความเข้าใจด้านการกีฬา (MOU) เป็นกลไกสนับสนุนการบูรณาการงานด้านการกีฬาร่วมระหว่างหน่วยงาน 5) นำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเป็นกรอบ และแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และการบูรณาการงบประมาณในระดับต่าง ๆ 6) สร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญ และพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการ และเครื่องมือต่าง ๆ 7) จัดทำ